JAARSTUKKEN 2018

VERSIE 25 MAART 2019

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

JAARSTUKKEN 2018

VERSIE 25 MAART 2019

In opdracht van	Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Opgesteld door	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant Postbus 8035 5601 KA Eindhoven
Auteur	Erik Minnen, Judith le Pair
Projectnummer	Z.127574/D.447397
Datum	25 maart 2019

Voor akkoord
namens het Dagelijks Bestuur en directie van de ODZOB,

M.J. van Schuppen
voorzitter

J.M.L. Tolsma
secretaris

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Inhoudsopgave

1 Algemeen 1
1.1 Inleiding 1
1.2 Missie, visie en doelstelling 1
2 Beleidsverantwoording 2
2.1 Inleiding 2
2.2 Speerpunten 2
2.2.1 Omgevingswet 2
2.2.2 Regionaal Uitvoeringsbeleid conform BOR 3
2.2.3 Asbestdaken 4
2.2.4 Zorgvuldige veehouderij en volksgezondheid 4
2.2.5 Klimaat en energie 6
2.3 Programmaverantwoording 8
2.3.1 Inleiding 8
2.3.2 Programma Dienstverlening 8
2.3.3 Programma Collectieve taken 12
2.3.4 Algemene dekkingsmiddelen 14
2.3.5 Kosten van de Overhead 15
2.3.6 Heffing Vennootschapsbelasting 16
2.3.7 Onvoorzien 16
2.4 Paragrafen 17
2.4.1 Lokale heffingen 17
2.4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 17
2.4.3 Onderhoud kapitaalgoederen 22
2.4.4 Financiering 22
2.4.5 Bedrijfsvoering 25
2.4.6 Verbonden partijen 29
2.4.7 Grondbeleid 30
3 Jaarrekening 31
3.1 Balans per 31 december 2018 31
3.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 31
3.3 Toelichting op de balans 32
3.3.1 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 32
3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2018 34

3.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 42

3.4.1 Overzicht van baten en lasten 42

3.4.2 Exploitatielasten en directe programmakosten 48

3.5 Informatie in het kader van de Wet normering topinkomens WNT 48

Bijlage 1.a Detailoverzicht baten per opdrachtgever (vóór tariefcorrectie) 52

Bijlage 1.b Detailoverzicht baten per opdrachtgever (na tariefcorrectie) 53

Bijlage 2 Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB 54

Bijlage 3 Overzicht lasten verdeeld naar direct en overhead 55

Bijlage 4 Overzicht van baten en lasten per taakveld 56

Bijlage 5 Samenwerking Brabantse Omgevingsdiensten 57

Bijlage 6 Controleverklaring 61

1 Algemeen

1.1 Inleiding

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is opgericht op 31 januari 2013. De ODZOB is de uitvoeringsorganisatie van een gemeenschappelijke regeling van de provincie Noord-Brabant en 21 gemeenten. De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De omgevingsdiensten zijn opgericht om een kwaliteitsslag te realiseren bij advies, vergunningverlening, toezicht en handhaving. De organisaties zijn daar toe in staat daar zij beschikken over voldoende massa, kennis en ervaring. De werkzaamheden bestaan uit de uitvoering van zogenaamde basis- en verzoektaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. De Omgevingsdienst bereidt zich voor op de toekomst in verband met de intrede van de Omgevingswet. Kaders daarbij zijn de kwaliteitsrichtlijnen, die door de deelnemers voor de gemeenschappelijke regeling worden vastgesteld. De samenwerking met partners, burgers, bedrijven, en andere (semi-)overheden wordt gebaseerd op vertrouwen en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. De ODZOB streeft naar een gedegen imago, transparantie en een hoge bestuurlijke sensitiviteit vanuit het leidend principe “Samen zorgen voor een balans tussen ondernemen en een gezonde en veilige leefomgeving”.

1.2 Missie, visie en doelstelling

In het door het Algemeen Bestuur op 22 november 2018 vastgestelde concernplan 2019-2022 zijn de missie en visie opgenomen die richtinggevend zijn voor de organisatie van de ODZOB.

Missie:
Samen meer waarde voor een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant. Voor en met gemeenten, provincie en netwerkpartners voeren we taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

Visie:
De ODZOB ontwikkelt zich als dé vanzelfsprekende partner in Zuidoost-Brabant die hoogwaardige, innovatieve en betaalbare diensten levert in het kader van de Omgevingswet. Wij zijn overtuigd van de kracht van de samenwerking met onze deelnemers. Samen zorgen we voor de balans tussen ondernemen en een veilige en gezonde leefomgeving.

De inzet van de ODZOB ziet er in de kern als volgt uit:
De ODZOB werkt samen met andere organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samen met hen en de deelnemers aan de GR verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast. Dit alles onder het motto: **“Samen meer waarde”**. Om dit doel te bereiken voert de ODZOB VTH-taken uit voor de deelnemers. Ook activiteiten die verwant zijn aan deze VTH-taken (specialismen) voert de omgevingsdienst uit indien provincie of gemeenten daarom verzoeken. De ODZOB opereert daarbij als strategische partner en verlengstuk van de deelnemers. Als uitvoeringsorganisatie staat de ODZOB voor de uitvoering van de door de deelnemers verstrekte opdrachten in de vorm van basistaken, verzoektaken en het collectief programma op het gebied van de fysieke leefomgeving.

2 Beleidsverantwoording

2.1 Inleiding

De ODZOB draagt bij aan een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant.
Dit doen we door voor de aangesloten gemeenten en provincie en de netwerkpartners taken uit te voeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.
Op veel gebieden is samengewerkt met de andere Brabantse Omgevingsdiensten (ODBN en OMWB): er is een strategische samenwerkingsagenda gemaakt voor strategische, inhoudelijke en overige onderwerpen. Zo is samengewerkt op gebied van de BOR, het ROK, asbest, bodem, ketengericht milieutoezicht, vergunningverlening, samenwerking met de provincie, implementatie van het instrumenteel VTH-kader Omgevingsrecht, collegiale toets vergunningverlening provincie, veehouderij, risicorelevante bedrijven, asbestdaken, ondermijning, arbeidsmarktbeleid, informatie-uitwisseling, Samen Sterk in Brabant, de meldkamer en bestuurs- en strafrecht. Veel van deze onderwerpen vindt u terug in de hieronder genoemde speerpunten en de programmaverantwoording, die gebaseerd zijn op de begroting 2018. In bijlage 5 staat meer hierover.

2.2 Speerpunten

In de begroting 2018 zijn voor de ODZOB relevante ontwikkelingen geschetst en daarop afgestemde speerpunten geformuleerd. Onderstaand is de realisatie hiervan weergegeven.

2.2.1 Omgevingswet

Met betrekking tot de Omgevingswet stond in 2016 de voorbereiding in het teken van bewustwording en de bevordering van kennis. In 2017 lag het accent op verdieping en het aangaan van samenwerking, alsmede van ‘learning by doing’ door het verder uitwerken en uitvoeren van leertrajecten en pilots. Dit heeft in 2018 een vervolg gekregen, waarbij ook begonnen is met training en opleiding en het verder verstevigen van onze samenwerking met deelnemers en ketenpartners. De voorbereiding op de Omgevingswet is vanaf het voorjaar ter hand genomen langs vier programmalijnen: bestuur & samenwerking, product & dienstverlening, proces & informatievoorziening en mens & organisatie.

Bestuur en samenwerking
Met de GGD, Veiligheidsregio en Metropoolregio zijn gezamenlijke stappen gezet om onze rol als gemeenschappelijke regelingen in dienst te stellen van de voorbereiding op de Omgevingswet van onze deelnemers. Dat heeft o.a. geresulteerd in een regionale bijeenkomst voor alle projectleiders en oriënterende gesprekken met gemeenten over de rol van de ketenpartners bij de voorbereiding op de Omgevingswet. Op directieniveau is in samenwerking met GGD, VRBZO en Metropoolregio een bijeenkomst van de kring gemeentesecretarissen voorbereid, als belangrijke stap in het bevorderen van de regionale samenwerking. Dat heeft inmiddels geleid tot de voorbereidingen voor het opstellen van een Manifest Omgevingswet, dat in hoofdlijnen de samenwerking tussen de deelnemers en ketenpartners in de regio beschrijft. In samenwerking met de drie Brabantse Omgevingsdiensten is een Plan van Aanpak in voorbereiding, waarbij door de samenwerking synergievoordelen behaald worden en gebruik wordt gemaakt van elkaars deskundigheid en ervaring. De drie Brabantse Omgevingsdiensten hebben eerder

gezamenlijk een impactanalyse opgesteld. Deze analyse vormt de basis voor het op te stellen Implementatieplan Omgevingswet, waarin de maatregelen worden beschreven die nodig zijn de organisatie, bedrijfsvoering en het samenspel met de deelnemers in te richten op een optimale uitvoering van de Omgevingswet. Deze maatregelen zijn zowel gericht op de ODZOB als uitvoeringsorganisatie als op de rol als adviseur van de deelnemers en dan gericht op wat deelnemers nodig hebben aan kennis, informatie en deskundigheid ten behoeve van de verschillende instrumenten van de Omgevingswet, de manier van werken en ondersteunende processen en systemen. In ODNL-verband vindt overleg plaats ten behoeve van de uitwisseling van kennis & ervaring en de ontwikkeling van instrumenten op landelijk niveau.

Product en Dienstverlening
Als resultaat van de pilots is een Roadmap Energietransitie & Omgevingswet in voorbereiding en ligt er een conceptplan voor het creëren van een regionaal meetnet luchtkwaliteit en geluid voor het inzichtelijker maken van de Omgevingskwaliteit, in samenwerking met TNO, RIVM, GGD, AiREAS, provincie, gemeente Eindhoven en de regiogemeenten. Dit meetnet is een fundamentele bouwsteen die bijdraagt aan de opgaven van de Omgevingswet door (1) gezondheid inzichtelijk en afweegbaar te maken; (2) de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te monitoren; (3) structurele samenwerking te bevorderen tussen overheden die een rol/verantwoordelijkheid hebben in het kader van de Omgevingswet: 21 gemeenten, provincie, GGD. Daarnaast krijgt burgerparticipatie nadrukkelijk de aandacht door de rol van coöperatieve vereniging AiREAS.

Proces en Informatievoorziening
De dienst sorteert voor op het Digitale stelsel door de invoering van het Omgevingsdossier, in samenwerking met de Veiligheidsregio. De Omgevingsatlas ontsluit informatie over de Omgevingskwaliteit voor alle deelnemers. Investeringen zijn nodig voor het aanpassen van de ICT, een upgrade van de huidige VTH-applicatie SquitXO, voor opleiding en training alsmede voor het aanpassen van de bedrijfsvoering en de werkprocessen. In het laatste kwartaal zijn voorbereidingen getroffen voor het regionaal uitvoeren van een pilot Omgevingsloket/DSO. Het doel is het inzichtelijk krijgen van de organisatie en samenwerking tussen deelnemers en ketenpartners achter één omgevingsloket als één overheid en te onderzoeken wat dit betekent voor systemen en het DSO. Voor landelijke ondersteuning voor deze pilot is een aanvraag ingediend.

Mens en Organisatie
Voor de ODZOB betekent de invoering van de Omgevingswet dat van de medewerkers andere competenties worden gevraagd, namelijk meer omgevingsbewustzijn en versterking van adviesvaardigheden. In het eerste kwartaal van 2018 zijn trainers opgeleid in het kader van een landelijke pilot ‘Train de Trainer’. Dit heeft vervolg gekregen in een basiscursus voor medewerkers die in de loop van 2018 is uitgevoerd voor verschillende deelnemers van provincie, gemeenten en Omgevingsdiensten. We zijn aangehaakt bij dit provinciale initiatief dat in 2019 een vervolg krijgt. Intern zijn cursussen georganiseerd die gericht zijn op het bevorderen van de mindset die nodig is om te werken in de geest van de Omgevingswet en integraal adviseren in het kader van de Omgevingswet.

2.2.2 Regionaal Uitvoeringsbeleid conform BOR

Het Regionaal Operationeel Kader (ROK) Milieutoezicht is het gezamenlijk kader voor alle 21 gemeenten op basis waarvan in alle gemeenten op uniforme wijze het milieutoezicht en de handhaving van bedrijven zal worden uitgevoerd. Het biedt de gemeenten in onze regio een risicogerichte aanpak voor het opstellen, uitvoeren en steeds verder ontwikkelen van een kwalitatief hoogwaardig en professioneel regionaal

uitvoeringsprogramma dat door de ODZOB wordt uitgevoerd op basis van 5 concrete uitgangspunten: slimmer, efficiënter, effectiever, doelgerichter en eerlijker.
In de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van 22 november 2018 is overeenstemming bereikt over de financiële onderbouwing voor de uitvoering van het ROK Milieutoezicht vanaf 2020. Dit betekent dat de definitieve besluitvorming door de individuele colleges van B&W begin 2019 kan plaatsvinden. Elke gemeente heeft daarbij de keuze uit drie opties, met bijbehorend budget, om de taken door de ODZOB te laten uitvoeren. De gemeenteraden zijn eind maart 2018 al door middel van een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld van het feit dat het ROK Milieutoezicht voor de meeste gemeenten zal leiden tot een substantiële verhoging van het noodzakelijke budget om deze wettelijke taken op een adequaat en professioneel niveau te kunnen (laten) uitvoeren.

In januari 2018 is voor het Opdrachtgeversplatform een presentatie gegeven over het project regionaal uitvoeringsbeleid vergunningverlening. De afgeronde omgevingsanalyse is toegelicht evenals de koers voor het actualiseren van vergunningen. In de vergadering van het AB van 15 maart is een vergelijkbare presentatie gegeven met een kwantificering voor vergunningen en meldingen.
Met de ambtelijke werkgroep is een concepttekst voor vergunningenbeleid opgesteld. Er is hiervoor aansluiting gezocht bij gemeentelijke beleid en het nieuwe provinciale VTH-kader. In het regionaal uitvoeringsbeleid vergunningverlening wordt het basisniveau van het afhandelen van meldingen en vergunningen uitgewerkt, evenals het toetsen en actualiseren van vergunningen. Dit laatste is een basistaak waarvoor nu nog geen middelen in de gemeentelijke programma's en/of collectieve taken wordt opgenomen. Het concept regionaal vergunningenbeleid is opgeleverd en toegelicht in het Opdrachtgeversplatform van 15 november. Alle op- en aanmerkingen zijn verzameld voor verwerking tot een beleidsvoorstel.
Intern is een pilot opgezet en gestart met het toetsen van de actualiteit van de vergunningen voor de afvalverwerkende bedrijven (basistaak en verplichting voor 2018). Er is ervaring opgedaan met een projectmatige aanpak: de selectie van bedrijven in overleg met gemeenten, het beoordelen op actuele voorschriften en het bepalen van de vervolgstappen. Er zijn 37 afvalverwerkende bedrijven nader bekeken, waarvan er 3 onder het regime van LAP3 vallen. Voor 2 bedrijven is nog een actualisatie van de voorschriften nodig.

2.2.3 Asbestdaken

In 2018 is de toezichtslast inzake de verwijdering van asbestdaken sterk toegenomen. Het asbestteam van de ODZOB is mede daarom in 2018 uitgebreid. Brabant breed zijn van 1 januari 2016 tot 1 juli 2018 (laatste peildatum) legaal 7,6 miljoen vierkante meters asbestdaken verwijderd. De nu uitgeputte subsidie van 75 miljoen ter versnelling van de saneringsoperatie is, gedurende dezelfde periode, voor 29% naar Brabant gegaan. In Brabant wordt in relatieve en absolute zin het meeste gesaneerd en verloopt de asbestdaken-saneringsoperatie het meest voorspoedig.

2.2.4 Zorgvuldige veehouderij en volksgezondheid

In 2020 is het streven dat provincie Noord-Brabant tot de meest innovatieve, duurzame en slimme agrofoodregio's van Europa behoort. Randvoorwaarden om dit te realiseren zijn respect voor de leefomgeving (natuur en milieu én voor gezondheid) en welzijn van dieren. In de regio brengen we de werkzaamheden enerzijds onder in het Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving en anderzijds worden projectwerkzaamheden uitgevoerd voor het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht.

Zorgvuldige veehouderij

Veel van de belangrijkste ontwikkelingen in de landbouw die van belang zijn voor de VTH-taken vloeien voort uit provinciaal beleid: de Transitie Zorgvuldige Veehouderij (TZV) en de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2020 (UBA) (die dit jaar geëvalueerd wordt). Het toewerken naar een zorgvuldige veehouderij is benoemd als BPO-speerpunt. Voor dit speerpunt zijn in 2018 de volgende resultaten bereikt:

- Voor de transitie veehouderij is een visie en uitvoeringsagenda opgesteld over circulariteit en mestbewerken. Dit document is opgesteld en geaccordeerd onder regie van een bestuurlijk platform (BPO) en najaar 2018 gedeeld met bestuurlijke vertegenwoordigers uit de regio's Zuidoost- en Noordoost-Brabant (AFC). De visie is tijdens de ontwikkeldag van het MRE in december 2018 voorgelegd aan de gemeenten in Zuidoost-Brabant met de vraag om de voorgestelde aanpak te delen.
- Na een pilot in een paar gemeenten zijn ook enkele andere gemeenten nu aan de slag met het operationeel maken van een ondersteuningsnetwerk voor stoppende veehouderijen (flankerend beleid). Aandachtspunt is dat nog meer gemeenten dit gaan oppakken. Toezichthouders kennen het flankerend beleid op hoofdlijnen.
- Het ondersteuningsteam Veehouderij, geur en gezondheid heeft geadviseerd en notities uitgebracht over het verwijderingsrendement van combiluchtwassers en vergunningverlening, over VGO en woningbouw in de omgeving van geitenhouderijen.
- In 2018 is gewerkt aan vereenvoudiging van de beschikbaarheid van data vanuit elektronische monitoring van luchtwassers, dit project krijgt verdere uitvoering in 2019.
- Implementatie van het TZV-beleid van de provincie is nader geëffectueerd bij omgevingsdiensten en gemeenten via de organisatie van bestuurlijke en ambtelijke bijeenkomsten en presentaties.
- Omgevingsdiensten bespreken actuele ontwikkelingen met ZLTO, zodat ook de sector aangehaakt blijft bij alle veranderingen.

Gezondheid

Gezondheid is een zorgpunt voor veel omwonenden van veehouderijen. Vooral sinds de plannen voor Landbouw Ontwikkelingsgebieden (LOG's) en uitbraken van dierziekten en de gevolgen hiervan voor mensen (bijvoorbeeld Q-koorts). Volksgezondheid is daarom een steeds belangrijker onderwerp bij de beoordeling van een voorgenomen ontwikkeling van een veehouderij. Veehouderij, geur en volksgezondheid maakt onderdeel uit van voornoemd BPO-speerpunt. Voor dit speerpunt zijn de afgelopen maanden de volgende ontwikkelingen te melden:

- In april 2018 is gebleken dat de gecombineerde luchtwassers minder geur reduceren dan verondersteld. Dit heeft gevolgen voor omwonenden, voor verbeterplannen overlastlocaties en voor de vergunningverlening. De omgevingsdiensten en de provincie hebben hiervoor gezamenlijk een handelingsperspectief opgesteld en aangeboden aan de gemeenten. In juli zijn de emissiefactoren voor gecombineerde luchtwassers wettelijk aangepast, waardoor het ontwikkelde handelingsperspectief niet meer aan de orde is. Sindsdien vinden met IPO en VNG regelmatig overleggen plaats over het repareren van luchtwassers en over het geurbeleid voor de veehouderij in brede zin.
- De commissie Biesheuvel die een advies zal formuleren t.a.v. de Combi-wasser problematiek is najaar 2018 bij bedrijven in de regio gaan kijken. Adviseurs van de ODZOB hebben daarbij kennis aangedragen.
- Verder is aandacht besteed aan de relatie woningbouw en geitenhouderij (gezien het provinciale moratorium). Een casus in Bergeijk is uitgewerkt in een afwegingsdocument voor gemeenten, dat naar de regiogemeenten is gestuurd.

- Dit najaar zijn aanvullende resultaten van gezondheidsonderzoeken gepresenteerd m.b.t. de pluimvee- en geitenhouderij (VGO 3). Vooralsnog heeft dit niet geleid tot een wijziging van beleid en dit is ook zodanig gecommuniceerd met de regiogemeenten.

Warme sanering varkenshouderij
De uitvoering van onze VTH-taken wijzigt ook door ontwikkelingen in het Rijksbeleid. In juli 2018 zijn de hoofdlijnen gepresenteerd van de 'warme sanering van de varkenshouderij', zoals aangekondigd in het regeerakkoord. De aanpak vindt plaats langs twee sporen: saneren en stoppen waardoor emissies verminderen, en innovatie. Als adviseur zit de ODZOB hiervoor aan tafel bij Rijk, IPO en VNG. De ODZOB is ook betrokken bij andere beleidstrajecten van het Rijk, zoals het Interbestuurlijk programma (IBP) onderdeel vitaal platteland, het Schone luchtakkoord en het NSL (fijn stof).
Het samen met alle betrokken en belanghebbende partijen (bedrijven, burgers en overheid) zoeken naar oplossingen voor ervaren knelpunten blijkt te kunnen leiden tot milieuwinst en draagvlak. De door het urgentieteam opgedane ervaringen moeten geïmplementeerd worden binnen de VTH-taakuitvoering. Het gaat hierbij niet alleen om het oplossen van knelpunten, maar vooral om het voorkomen van nieuwe knelpunten. Voor dit speerpunt zijn begin dit jaar de volgende resultaten bereikt:

- Een aantal verbeterplannen voor knelpuntlocaties is afgerond en wordt in uitvoering gebracht.
- Het omgevingsbewust handelen is een structureel onderdeel geworden van de uitvoering van VTH-werkzaamheden. In maart 2018 heeft de ODZOB een interne bijeenkomst gehouden over luchtwassers waar ook omgevingsbewust handelen nadrukkelijk aan de orde is geweest.

Themabijeenkomsten
Vanaf 2018 neemt de gehele regio deel aan het Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving. De ODZOB speelt met dit platform in op de toenemende kennisbehoefte van deelnemers op het gebied van veehouderij en volksgezondheid. In februari is de eerste themabijeenkomst georganiseerd met de volgende agendapunten: geurreductie luchtwassers, geitenhouderij en woningbouw, samenwerking transitie landbouw, mestbewerken en emissiearme stalsystemen. In de themabijeenkomst van september, de eerste na de raadsverkiezingen met veel nieuwe bestuurders, is o.a. (het op te zetten) ondersteuningsnetwerk voor veehouders besproken. Kort daarna is, in relatie met ODZOB on Tour, een bezoek gebracht aan een varkenshouderij met een innovatief stalsysteem. In de laatste bijeenkomst november 2018 is het nieuwe werkprogramma 2019 gepresenteerd. Daarnaast was er aandacht voor actualiteiten zoals de dreiging van varkenspest en maatregelen die de omgevingsdienst daarvoor in de preventieve sfeer neemt, Visie mest en in het kader van gezondheid zijn recente resultaten vanuit VGO III gepresenteerd.

2.2.5 Klimaat en energie

Naar aanleiding van recente ontwikkelingen met betrekking tot de Klimaatwet en het Klimaatakkoord heeft duurzaamheid in de kadernota 2020 ODZOB een belangrijkere plek gekregen. De ODZOB neemt deel aan de ambtelijke werkgroep Regionale Energie Strategie (RES).
Bij controles in de metaalsector, kunststof- en rubberindustrie en de intensieve veehouderij heeft de ODZOB het energieverbruik van bedrijven geregistreerd, en waar van toepassing aan de hand van de erkende maatregellijst gecontroleerd in hoeverre bedrijven de energiebesparende maatregelen treffen die zich binnen 5 jaar terugverdienen. We hebben geanalyseerd wat toezicht op energie vanuit de subsidies van VNG en het ministerie van I&M heeft opgeleverd. We hebben energie audits van bedrijven in het kader van de EED beoordeeld. Met gemeente Eindhoven hebben we werkafspraken gemaakt voor energietoezicht in het kader van de Green Deal zorg.

Om medewerkers van de ODZOB te inspireren en op de hoogte te brengen van de laatste ontwikkelingen is op 10 april een energiecafé bijeenkomst georganiseerd. Daarnaast heeft de ODZOB een tweetal goed bezochte sessies kennis delen voor gemeenten georganiseerd in samenwerking met de Metropool Regio Eindhoven en Enpuls over “van het aardgas afgaan met nieuwbouw en bestaande bouw” en over “grootschalige opwek duurzame energie”. Een derde sessie over aardgasvrije wijken heeft de ODZOB in samenwerking met de provincie, MRE en Enpuls voorbereid en zal in 2019 plaats vinden.
De ODZOB zorgt voor het contractmanagement van de energiecontracten voor de levering van gas en elektra voor 18 gemeenten, inclusief energiemonitoring. Door energiemonitoring van alle gemeentelijke aansluitingen faciliteren we gemeenten bij het opsporen van niet optimaal verbruik.
In het kader van pilots voor de Omgevingswet is een Roadmap Omgevingswet & Energietransitie in samenwerking met enkele gemeenten, GGD en Veiligheidsregio in concept opgesteld. De Roadmap wordt in het eerste kwartaal van 2019 verder uitgewerkt.
We hebben meerdere gemeenten ondersteund bij de uitvoering van de taken en werkzaamheden op het gebied van duurzaamheids- en energiebeleid in de vorm van een detachering of op projectbasis.
De ODZOB heeft een plan in voorbereiding voor CO^2-reductie in de eigen organisatie. Intussen hebben we drie elektrische dienstauto’s beschikbaar voor dienstreizen van medewerkers.

2.3 Programmaverantwoording

2.3.1 Inleiding

In de begroting 2018 na begrotingswijziging is de programmabegroting ingedeeld in de programma's Dienstverlening en Collectieve taken. Daarnaast zijn conform BBV de posten algemene dekkingsmiddelen, kosten van de overhead, heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien opgenomen.

Het vaststellen van begrotingswijziging 2 in de AB-vergadering van 23 november 2017 heeft erin geresulteerd dat, anders dan voorheen waar nog sprake was van 1 programma, er nu sprake is van 2 programma's, zijnde het programma Dienstverlening en het programma Collectieve taken. Met de in juni door het AB vastgestelde begrotingswijziging 3 zijn de in 2017 niet bestede middelen uit Collectieve taken overgeheveld naar 2018.

Hieronder treft u een overzicht aan m.b.t. de realisatie versus de begroting 2018 na wijziging III van de hiervoor genoemde onderdelen.

Programmaverantwoording

	Begroting 2018 primair			Begroting 2018 na wijziging			Realisatie 2018 na tariefscorrectie		
Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Dienstverlening	17.095.916	11.668.150	5.427.766	16.438.777	11.272.325	5.166.452	18.284.602	13.065.036	5.219.567
Programma Collectieve taken				1.308.779	982.465	326.314	1.197.557	971.727	225.830
Algemene dekkingsmiddelen	40.000	0	40.000	40.000	0	40.000	65.940	0	65.940
Kosten van de overhead	0	5.392.766	-5.392.766	0	5.457.766	-5.457.766	0	5.494.725	-5.494.725
Bedrag van de heffing voor de VPB	0	0	0	0	0	0	0	16.612	-16.612
Bedrag onvoorzien	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000	0	0	0
Saldo van baten en lasten	17.135.916	17.135.916	0	17.787.556	17.787.556	0	19.548.099	19.548.099	0
Toevoeging en ontrekking reserves									
Toevoeging en ontrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal toevoeging en ontrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	17.135.916	17.135.916	0	17.787.556	17.787.556	0	19.548.099	19.548.099	0

2.3.2 Programma Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

De ODZOB draagt bij aan een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant.
Dit doen we door voor de aangesloten gemeenten en provincie en de netwerkpartners taken uit te voeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

De ODZOB voert de door de deelnemers opgedragen basis- en verzoektaken uit conform de Dienstverleningsovereenkomst 2018. In deze overeenkomst is voorzien dat alle deelnemers jaarlijks een werkprogramma voor de uitvoering van basistaken en verzoektaken indienen. Daarnaast is in deze overeenkomst voorzien dat deelnemers opdrachten kunnen verstrekken die niet in het werkprogramma zijn opgenomen. Ook voert de ODZOB opdrachten op het gebied van de leefomgeving uit voor niet deelnemende overheden. Alle werkprogramma's en overige opdrachten zijn gebaseerd op de productencatalogus die de ODZOB in oktober 2017 heeft opgesteld voor het jaar 2018.

Wat hebben we er voor gedaan?

De ODZOB voert taken uit op het gebied van toezicht en handhaving (fysieke controles, administratief en informatiegestuurd (keten)toezicht, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving), milieuvergunningen en specialistische taken. Deze laatste omvatten taken op het gebied van bodem en ontgrondingen, water, archeologie, welstand/ruimtelijke kwaliteit, geluid/lucht, geur en externe veiligheid, duurzaamheid, asbesttaken, bouwen, RO en ecologie. Deze werkzaamheden worden deels als basistaak en deels als verzoektaak uitgevoerd.

Wat kost het?

De baten voor het programma Dienstverlening (basis- en verzoektaken) bestaan uit de bij afnemers voor opdrachten in rekening te brengen bedragen. Onderstaande tabel geeft inzicht in de financiële ontwikkeling m.b.t. de basis- en verzoektaken. Uit dit overzicht blijkt dat de gerealiseerde baten circa € 2,310 mln. (na tariefscorrectie € 1,846 mln.) hoger zijn dan begroot. Dit komt voornamelijk door toename van de verzoektaken + € 2,009 mln. (na tariefscorrectie + € 1,694 mln.) en in mindere mate een toename van de basistaken + € 0,301 (na tariefscorrectie + € 0,151mln.).

Hierbij dient te worden opgemerkt dat in de begroting geen externe programmakosten zijn opgenomen aangezien deze budgetneutraal zijn. In de realisatie komen deze vanzelfsprekend wel tot uitdrukking. De gerealiseerde externe programmakosten bedragen voor respectievelijk de basistaken € 0,028 mln. en verzoektaken € 0,577 mln.

Programma Dienstverlening * bedragen x 1€

	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018 voor tariefscorrectie	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Afwijking realisatie na tariefscorrectie t.o.v. begroting
Baten				
Basistaken	5.250.602	5.551.649	5.401.971	151.369
Verzoektaken	11.188.175	13.197.135	12.882.631	1.694.456
Totaal baten	16.438.777	18.748.784	18.284.602	1.845.825
Lasten				
Basistaken	3.570.195	3.769.167	3.769.167	198.973
Verzoektaken	7.702.130	9.295.868	9.295.868	1.593.738
Totaal lasten	11.272.325	13.065.036	13.065.036	1.792.711
Totaal saldo van baten en lasten	**5.166.452**	**5.683.748**	**5.219.567**	**53.114**

De inhoudelijke en financiële verantwoording over de gerealiseerde basis- en verzoektaken heeft periodiek per individuele opdrachtgevers plaatsgevonden. De voortgang is gerapporteerd in de accountrapportages en –gesprekken met de individuele deelnemers en andere opdrachtgevers. Per deelnemer is aandacht gegeven aan onder- en overschrijdingen. De baten per opdrachtgever zijn weergegeven in bijlagen 1a en 1b.

Onderstaand zijn ter informatie een tweetal tabellen opgenomen met de gerealiseerde baten uit uren (na tariefscorrectie) van de activiteiten over de diverse productgroepen en uitgesplitst naar basis- en verzoektaken. Daaronder is in taartdiagrammen de samenstelling van de baten uren uit basistaken en verzoektaken weergegeven. Aangegeven is welke productgroep welk aandeel in het totaal van de baten uren had gedurende het boekjaar.

Baten uren per productgroep; Basistaken * bedragen x 1 €

Product groep	Omschrijving	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	%
1	Vergunningverlening	1.822.553	34%
2	Toezicht en handhaving	3.276.916	61%
3	Juridische ondersteuning	187.184	3%
4	Klacht / melding behandelen	87.193	2%
Totaal baten basistaken uit uren		**5.373.847**	**100%**
	Doorbelaste externe projectkosten	28.124	
Totaal baten basistaken		**5.401.971**	

Baten uren per productgroep; Verzoektaken * bedragen x 1 €

Product groep	Omschrijving	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	%
1	Vergunningverlening	3.633.145	30%
2	Toezicht en handhaving	2.065.396	17%
3	Juridische ondersteuning	331.641	3%
4	Klacht / melding behandelen	378.686	3%
5	Nvt	0	0%
6	Omgevingskwaliteit	1.052.538	9%
7	Communicatie	219.841	2%
8	Milieubeleid	16.153	0%
9	Beschikkingen/meldingen wet bodembescherming (Awb)	964.687	8%
10	Milieuonderzoek, -beleid en -advies	2.377.530	19%
11	Geluidmetingen	86.417	1%
12	Bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning	670.554	5%
13	Informatieanalyse, -verstrekking en gegevensbeheer	508.209	4%
Totaal baten verzoektaken uit uren		**12.304.797**	**100%**
	Doorbelaste externe projectkosten	577.834	
Totaal baten verzoektaken		**12.882.631**	

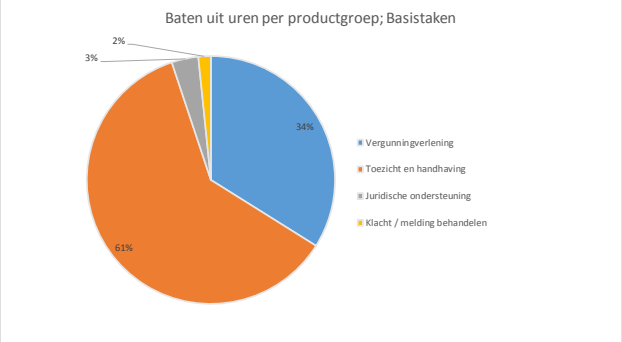

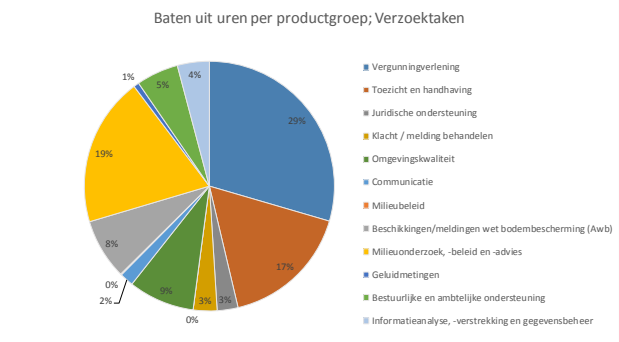

Hieruit blijkt, hetgeen logisch is, dat het zwaartepunt van de basistaken ligt bij vergunningverlening, toezicht en handhaving en de bijbehorende juridische advisering en ondersteuning. Binnen de verzoektaken zijn, naast vergunningverlening en toezicht & handhaving, milieuonderzoek, -beleid & advies, omgevingskwaliteit, en beschikkingen/meldingen wet bodembescherming productgroepen van belangrijke omvang.

In de loop van 2018 werd in de Beraps al gemeld dat er spanning bestond tussen de beschikbare toezichtcapaciteit en de geplande werkzaamheden. De achterstand was o.a. te verklaren doordat capaciteit werd ingezet voor later in opdracht gegeven basistaak-werkzaamheden zoals aanpak van probleemlocaties, calamiteiten of zaken met een bestuurlijke prioriteit. Daarnaast bleek dat de feitelijke werkzaamheden meer tijd kostten dan bij aanvang van het project is geraamd, waardoor met dezelfde capaciteit minder controles kunnen worden uitgevoerd. Verder bleek het niet alleen een probleem om nieuwe medewerkers te werven, maar kostte het vervolgens ook veel capaciteit om deze nieuwe medewerkers in te werken.
In een speciale bijeenkomst zijn de deelnemers op de hoogte gesteld en werd ook de oplossingsrichting besproken. Als streefpercentage voor de realisatie van de toezichtprogramma's werd in eerste instantie 75% afgesproken. Voor industrieel toezicht is dit percentage gemiddeld genomen gehaald en werd in een aantal gevallen een hoger percentage gerealiseerd. Voor agrarisch toezicht is dit niet helemaal mogelijk gebleken. Gedurende de laatste maanden werd in samenspraak met de deelnemers de controles geprioriteerd.

M.b.t. toezicht industrie kan verder gemeld worden dat in 2018 naast de normaal terugkerende zaken is begonnen met de uitvoering van diverse brancheprojecten. De keuze van projecten was o.a. gebaseerd op de risicoprioritering van het ROK. In 2018 werden de volgende nieuwe thema's/projecten opgepakt: horeca, autodemontage, wkk-installaties glastuinbouw, rubber- en kunststofbedrijven, metaalbedrijven, KVK en "spotters".

Dat de ODZOB ondanks deze spanning tussen benodigde en beschikbare capaciteit toch een aanzienlijke groei van de baten van het programma dienstverlening toont ten opzichte van de begroting is te verklaren uit het feit dat de overeengekomen toezichtprogramma's groter waren dan waarmee rekening is gehouden in de begroting én dat de toezichtprogramma's slechts een beperkt deel van het totale programma dienstverlening betroffen. Ook op de overige activiteiten is groei gerealiseerd.

Een nadere toelichting op ontwikkeling van de baten en lasten van dit programma is opgenomen onder paragraaf 3.2

2.3.3 Programma Collectieve taken

Wat willen we bereiken?
Collectieve taken zijn taken die op verzoek van en in samenspraak met de deelnemers in gezamenlijkheid voor de gehele regio worden uitgevoerd. Het betreft taken waar een duidelijk voordeel ligt in of noodzaak is voor een gebundelde aanpak (schaalvoordelen, gemeentegrens overschrijdend, samenballing van expertise e.d.). Hiermee wordt standaardisatie en daarmee efficiency verkregen. Tevens draagt dit bij aan een goede implementatie van nieuwe ontwikkelingen. Jaarlijks wordt daarvoor een werkplan met doelen en acties opgesteld.

Wat hebben we er voor gedaan?
De werkzaamheden in de programmaperiode 2018 – 2021 moeten voldoen aan de volgende 4 principes, die tijdens het AB op d.d. 23 november 2017 voor 4 jaar zijn vastgesteld. Volgens deze indeling zijn projecten toegewezen in het jaarwerkplan:

1. Het elkaar ontmoeten
Doel is elkaar te ontmoeten en weten te verbinden, op regionale, provinciale of landelijke schaal. Samen met de GGD, veiligheidsregio of nieuwe partijen meer kennis en ervaring opbouwen op thema's als ketenhandhaving, gezondheid en veiligheid. Dit thema heeft in 2018 zijn invulling gekregen in de verschillende onderliggende toegekende projecten vanuit de afspraken in het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO) zoals de zorgvuldige veehouderij, risicorelevante bedrijven, de aanpak ter voorkoming van milieuschade door dumpingen van drugsafval en het verbod op asbestdaken. De resultaten binnen het BPO worden gerapporteerd aan het BPO en daarna doorgeleid naar de regio's.

2. De basis ondersteunen
De inzet is om de basis te ondersteunen op het gebied van kwaliteit door monitoring, rapportage, het ontsluiten van geografische informatie systemen en innovatie. Onder dit principe wordt gewerkt aan een efficiënte en kwalitatieve uitvoering van de basistaken. De hoofdlijnen en projecten die in 2018 tot uitvoering gekomen zijn:

- De projecten digitaal werken, automatische publicatie, monitoring. Met het invoeren van inrichtingenbestanden is een impuls gegeven aan de (digitale) informatievoorziening en daarmee aan de kwaliteit van onze inhoudelijke producten en diensten.
- Op het gebied van ICT gaat het om het verder actualiseren van de inrichtingsbestanden en het doorontwikkelen van Squit Omgevingsdossier (o.a. het digitaal toezicht). Het inrichtingenbestand is door gemeenten aangeleverd en is/wordt eind 2018-voorjaar 2019 ingevoerd in het VTH-systeem van de ODZOB. De ODZOB heeft een informatiebeleidsplan opgesteld. Daarin zijn zowel de regionale als ook de ODZOB-doelstellingen (pijlers) verwerkt. Dit plan met daaraan gekoppelde huidige en toekomstige ICT-projecten ondersteunen de gewenste beschikbaarheid van data vanuit een goede informatievoorziening.

3. De koers bepalen
Doel is nieuwe ontwikkelingen te volgen en van daaruit koers te bepalen. Thema's in ontwikkeling zoals de veehouderij (Agrofood), ruimtelijke plannen en de Omgevingswet laten landen in een organisatie die omgevingsbewust handelt. De hoofdlijnen waarop in 2018 is ingezet:

- Door met projecten als het regionaal meetnet luchtkwaliteit en geluid, windenergie en het opstellen van het afwegingskader, ervaring op te doen rondom de nieuwe werkwijze van de Omgevingswet. Zie speerpunt 2.2.1 voor realisatie.
- Het regionaal operationeel kader wordt ten aanzien van de diverse kleursporen en basistaken verder geïmplementeerd. Zie speerpunt 2.2.2. voor realisatie.
- Ook aan de gevolgen van het Besluit Omgevingsrecht wordt door middel van werkgroepen verder invulling gegeven door het koppelen van de uitvoeringscyclus aan de beleidscyclus. Zie speerpunt 2.2.2 voor realisatie.
- Duurzaamheid krijgt invulling conform de in het AB uitgesproken wens. Zie speerpunt 2.2.5 voor realisatie.
- De programmathema's vanuit het Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving leveren een bijdrage aan dit principe. Zie speerpunt 2.2.4 voor realisatie.

4. De handen uit de mouwen steken

Doel is de handen uit de mouwen te steken in het alledaagse werk. Hiermee wordt invulling gegeven aan de meer structurele taken binnen dit principe. De hoofdlijnen waarop in 2018 is ingezet:

- De consignatiedienst met een 24 uur per dag bereikbare meldkamer voor de intake en het operationeel houden van de consignatiedienst voor de afhandeling van de meldingen en ongewone voorvallen. In 2018 is een nieuwe aanbesteding van de meldkamer doorgevoerd. De inzet en afhandeling van meldingen is het gedurende het gehele jaar gecontinueerd. Hierover wordt nader inhoudelijk gerapporteerd aan de regio.
- De coördinatie van Branchegerichte toezichtprojecten binnen industrieel toezicht. Op basis van het ROK zijn meerdere branches geselecteerd die hoog in het risicosegment stonden en deze worden dit jaar opgepakt en uitgevoerd. In 2018 hebben we op basis van de risicoprioritering van het ROK de volgende branches uitgevraagd die hoog in het risicosegment stonden. Tot uitvoering zijn gekomen: risicovolle bedrijven, vuurwerk, auto-demontagebedrijven, Wkk-installaties glastuinbouw, rubber- en kunststofindustrie, metaalbranche en KvK-bedrijven. De projectresultaten van 2018 worden nader zelfstandig gerapporteerd aan de regio. Enkele belangrijke resultaten:
    - Bij het toezicht op de risicovolle bedrijven is een succesvolle pilot uitgevoerd waarin bedrijven op een auditachtige manier zijn benaderd. Deze pilot zal in 2019 een vervolg krijgen en meer inrichtingen zullen zo gecontroleerd gaan worden.
    - Over het algemeen is het naleefgedrag bij de branches voldoende.
    - De Wkk-installaties zijn projectmatig administratief gecontroleerd. Dit is als efficiënt ervaren. In 2019 wordt voor stookinstallaties bij andere branche(s) vergelijkbaar gecontroleerd.
- Informatiegestuurde handhaving (Igh) draagt bij aan efficiënte uitvoering van basistaken en de inzet van toezichtcapaciteit bij inrichtingen. Het gaat daarbij om delen van informatie, afstemming en samenwerking met handhavingspartners en bronpartijen zoals het IL&T (min. I&M) en LMA (Amice). Tevens wordt intensief opgetrokken met de andere twee Brabantse omgevingsdiensten. Vanuit Igh wordt een bijdrage geleverd aan toezichtplannen en projecten door het opstellen van (risico)analyses en het prioriteren en adviseren van toezichthouders op zowel operationeel als tactisch niveau.
  In 2018 zijn analyses uitgevoerd op de volgende thema's: klachtanalyse meldkamer/consignatiedienst, stookinstallaties, grondopslagen, afvalstoffen die GenX bevatten, BPC Parkmanagement (afvalstoffen), ondersteuning saneringen verontreinigde grond bij drugsdumpingen, messtransporten 2017, massabalans autodemontage en Project afnemers mest.

- Onder collectieve taken worden ook niet-inrichtingsgebonden taken opgepakt. Deze krijgen voor onze regio invulling in het Brabant brede project Samen sterk in Brabant (SSiB). De coördinatie, verantwoording en afstemming vindt plaats vanuit de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN).

Wat kost het?
Met het vaststellen begrotingswijziging II 2018 heeft het AB ingestemd met het samenvoegen van de deelprogramma's Collectieve taken, Intensiveringsbudget en Agrofood tot 1 programma Collectieve taken. De daaraan verbonden budgetten zijn daarmee ook samengevoegd tot 1 programmabudget. Onderstaande tabel geeft inzicht in de financiële ontwikkeling m.b.t. het programma Collectieve taken. In de gepresenteerde begrotingsbedragen is rekening gehouden met de in begrotingswijziging III vastgestelde overheveling van het restantbudget 2017 (€ 0,152 mln.) waarmee zowel de baten als lasten zijn verhoogd. Uit onderstaand overzicht blijkt dat een verschuiving heeft plaatsgevonden van realisatie inzet van uren naar inzet middelen. Deze verschuiving is het gevolg van overdracht van uitvoeringstaken SSiB van de ODZOB naar de ODBN. De ODBN brengt hiervoor kosten in rekening bij de ODZOB. Daarnaast blijkt uit onderstaand overzicht dat het totaal van de gerealiseerde baten op het programma € 0,086 mln. (na tariefcorrectie € 0,111 mln.) achter blijven op de begroting. Aangezien het begrotingsbedrag in rekening is gebracht bij de deelnemers wordt het restant bedrag van € 0,086 mln. in 2019 alsnog besteed aan de activiteiten van het programma

Programma Collectieve taken * bedragen x 1€

	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018 voor tariefscorrectie	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Afwijking realisatie na tariefscorrectie t.o.v. begroting
Baten				
Inzet uren	1.172.749	902.753	878.290	-294.459
Inzet middelen	136.030	319.267	319.267	183.237
Totaal baten	1.308.779	1.222.020	1.197.557	-111.222
Lasten				
Lasten	982.465	971.727	971.727	-10.738
Totaal lasten	982.465	971.727	971.727	-10.738
Totaal saldo van baten en lasten	**326.314**	**250.293**	**225.830**	**-100.484**

Een nadere toelichting op de ontwikkeling van baten en lasten van dit programma is opgenomen onder paragraaf 3.4.1.

2.3.4 Algemene dekkingsmiddelen

Hieronder is het overzicht m.b.t. de algemene dekkingsmiddelen opgenomen. Deze post omvat met name doorbelasting van garantiesalarissen en personeelgerelateerde kosten aan latende partijen.

Algemene dekkingsmiddelen * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018 voor tariefscorrectie	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Afwijking realisatie na tariefscorrectie t.o.v. begroting
Baten	40.000	65.940	65.940	25.940
Lasten	0	0	0	0
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	**40.000**	**65.940**	**65.940**	**25.940**

Zie paragraaf 3.4.1 voor een nadere toelichting op de hiervoor gepresenteerde cijfers.

2.3.5 Kosten van de Overhead

Vanaf begrotingsjaar 2017 (2018 voor GR-en) schrijft het BBV voor dat overheadkosten afzonderlijk worden begroot. Zij maken aan de lastenkant geen deel meer uit van de beleidsprogramma's. Zo wordt meer inzicht gegeven in de totale kosten van overhead voor de gehele organisatie.

Om te kunnen vaststellen welke kosten tot de overhead kunnen worden gerekend, is in het BBV een definitie van de overhead geïntroduceerd. Deze definitie luidt: "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde beleidsprogramma's / taakvelden.

De volgende kosten dienen tot de overheadkosten te worden gerekend:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- P&O/HRM;
- Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement);
- Interne en externe communicatie (m.u.v. klantcommunicatie);
- Juridische zaken (bedrijfsvoering, of bedrijfsvoeringstaak op afdeling);
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering (ICT) (voor zover niet direct toe te rekenen);
- Facilitaire zaken en huisvesting;
- DIV;
- Managementondersteuning primair proces;

Door met ingang van dit jaar de overheadkosten te centraliseren, zijn de lasten van de beleidsvelden in de overige programma's fors lager vanaf begrotingsjaar 2018. Op de baten heeft deze verandering geen invloed, aangezien de programma's evenals voorheen afgerekend worden tegen integraal tarief.

Wat kost het?

Kosten van de overhead * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018 voor tariefscorrectie	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Afwijking realisatie na tariefscorrectie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0	0
Lasten	5.457.766	5.494.725	5.494.725	36.959
Saldo kosten van de overhead	**-5.457.766**	**-5.494.725**	**-5.494.725**	**-36.959**

Zie paragraaf 3.4.1 voor een nadere toelichting op de hiervoor gepresenteerde cijfers.

2.3.6 Heffing Vennootschapsbelasting

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 een belastingplicht voor overheidsondernemingen. Dit betekent dat vanaf dat moment overheden mogelijk over de winst van (een deel van) hun activiteiten vennootschapsbelasting (Vpb) dienen af te dragen. Het gaat daarbij om (geclusterde) activiteiten die voor de VPB kwalificeren als onderneming en waar geen objectvrijstellingen op van toepassing zijn.

Deze wetgeving is ook van toepassing op de ODZOB. In 2016 heeft de ODZOB in samenwerking met een extern adviseur haar activiteiten geïnventariseerd. Inmiddels is op basis hiervan een kwalitatieve inventarisatie gemaakt en is e.e.a. verder uitgewerkt en aan de fiscus voorgelegd. Een aantal activiteiten die de ODZOB verricht komen in aanmerking voor VPB-heffing. Het gaat hier om een beperkt bedrag zoals in onderstaande tabel gepresenteerd. De gepresenteerde last betreft de nog in te dienen aangiftes 2016, 2017 en 2018.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting (VPB) * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018 voor tariefscorrectie	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Afwijking realisatie na tariefscorrectie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	16.612	16.612	16.612
Saldo heffing voor de VPB	**0**	**-16.612**	**-16.612**	**-16.612**

Zie paragraaf 3.4.1. voor een nadere toelichting op de hiervoor gepresenteerde cijfers.

2.3.7 Onvoorzien

De ODZOB heeft een post onvoorzien ad. € 75.000,- in de begroting opgenomen. Deze post is niet aangesproken.

Bedrag voor onvoorzien * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018 voor tariefscorrectie	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Afwijking realisatie na tariefscorrectie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0	0
Lasten	75.000	0	0	-75.000
Saldo onvoorzien	**-75.000**	**0**	**0**	**75.000**

2.4 Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten is opgenomen dat in de Programmabegroting en daarmee ook in de verantwoording tenminste de volgende paragrafen opgenomen dienen te zijn:

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid.

2.4.1 Lokale heffingen

De ODZOB is door enkele deelnemers gemandateerd om in het kader van het vergunningverleningsproces leges te heffen. Voor zover er in die gevallen bij de vergunningverlening leges verschuldigd zijn, neemt de directeur van de ODZOB een heffingsbesluit aan de hand van regelgeving/tarifering van de deelnemer. Aan de hand van dit heffingsbesluit int de deelnemer zelf de betreffende leges. De bepaling van de hoogte én de inning van de leges vindt daarmee plaats door het bevoegd gezag.

2.4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.4.2.1 Inleiding

In de financiële verordening (versie 5 oktober 2017) is geregeld dat de kaders voor het financieel risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen en de gewenste weerstandscapaciteit zijn vastgelegd in een nota "weerstandsvermogen en risicomanagement", welke eveneens is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 5 oktober 2017.

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten laat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen vrij in het inkleuren van de begrippen risico, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen. Deze organisaties, waaronder ook de ODZOB, dienen zelf risico's en de weerstandscapaciteit in beeld te brengen.

2.4.2.2 Weerstandsvermogen

Bufferfunctie/egalisatiefunctie

In artikel 36 lid 4 van de GR is ten aanzien van een negatief resultaat het volgende bepaald:
"Het algemeen bestuur kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde negatieve resultaten geheel of ten dele:

a. Af te boeken van reserves, voor zover aanwezig;
b. Ten laste te brengen van de deelnemers naar rato van ieders afname (=omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft."

Dit betekent dat elke deelnemer naar proportie van zijn omzet deelneemt in bovengenoemde risico's.
In beginsel hoeft de ODZOB niet zelf te beschikken over een buffer om financiële risico's op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers. Dit is evenwel vanuit praktisch oogpunt niet

gewenst. Een negatief exploitatieresultaat zou steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding dan wel begrotingswijziging met alle vertraging en verstoring van dien leiden.
Om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële risico's zal de ODZOB moeten beschikken over een financiële buffer die dienst doet als een "egalisatiereserve". Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) zelf op te vangen zonder dat dit leidt tot verstoring bij de deelnemers.

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is een buffer om er voor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden.
Conform de uitgangspunten van de nota "weerstandsvermogen en risico management", rekent de ODZOB alleen de algemene reserve tot de weerstandscapaciteit. Overigens wordt in de begroting ook steeds een kleine post opgenomen om niet specifiek begrote kosten te dekken: de post onvoorzien ten bedrage van € 0,075 mln.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) bepaalt het weerstandsvermogen van de ODZOB.

$$\textbf{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\textbf{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\textbf{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Als deze ratio kleiner is dan 1, betekent dit dat de impact van de geïnventariseerde risico's groter is dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Het niet afgedekte deel van de risico's zou door de deelnemers naar verhouding van hun deelname in het risico (= naar rato van ieders afname, zie bovenstaand onder het kopje "bufferfunctie/egalisatiefunctie") meegenomen moeten worden in hun eigen risicoparagraaf.
Zoals is af te leiden uit de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement ODZOB 2018 hanteert de ODZOB geen norm of streefwaarde voor het weerstandsvermogen.

Algemene reserve
Zoals eerder in deze paragraaf werd toegelicht zal de ODZOB, om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële risico's, moeten beschikken over een financiële buffer in de vorm van een algemene reserve. Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) zelf op te vangen zonder dat dit leidt tot verstoring bij de deelnemers.
Het nadeel van een algemene reserve bij een gemeenschappelijke regeling is dat de deelnemers niet zelf over deze middelen kunnen beschikken. Naarmate deelnemers participeren in meerdere gemeenschappelijke regelingen weegt dit nadeel zwaarder voor de deelnemers. Daarom is het van belang de algemene reserves van de diverse GR-en beperkt te houden en aan vaste richtlijnen te koppelen. In samenwerking met de 4 regionale GR-en is een algemene regel ontwikkeld voor het bepalen van de gewenste hoogte van de algemene reserve. Deze regel is opgenomen in de eerder genoemde en door het

algemeen bestuur vastgestelde “Nota Weerstandvermogen en Risicomanagement ODZOB 2018” welke vanaf 1 januari 2018 van toepassing is. Bij deze methodiek wordt de streefwaarde van de algemene reserve gebaseerd op het totaal van de baten in de begroting van de GR, zodat de hoogte eenvoudig te herkennen is voor de deelnemers. Het totaal van de baten wordt gehanteerd omdat het totaal van de baten een relatief stabiel beeld geeft in de meerjarenbegroting. Er wordt gewerkt met een staffel zodat de hoogte van de totale baten in de begroting niet voortdurend invloed heeft op de hoogte van de aan te houden algemene reserve. De volgende staffel is vastgesteld:

Bepalen streefwaarde Algemene reserve * bedragen x 1€

Totaal baten		Streefwaarde Algemene reserve	
Van	Tot	Minimum	Maximum
0	4.999.999	150.000	300.000
5.000.000	9.999.999	300.000	600.000
10.000.000	19.999.999	600.000	1.200.000
20.000.000	29.999.999	1.200.000	1.500.000
30.000.000	39.999.999	1.500.000	2.000.000
40.000.000	59.999.999	2.000.000	2.400.000
60.000.000	79.999.999	2.400.000	3.200.000
80.000.000	99.999.999	3.200.000	4.000.000

Op basis van deze staffel bedraagt de maximaal na te streven omvang van de algemene reserve voor de ODZOB €1,2 mln.

In deze paragraaf wordt uiteengezet hoe de algemene reserve zich ontwikkelt t.o.v. deze streefwaarde. De algemene reserve bedraagt ultimo 2018 € 1,2 mln. Daarmee is de algemene reserve in 2018 in lijn met de maximale streefwaarde die volgens deze richtlijn geldt.
De ODZOB heeft over 2018 (na hercalculatie van de tarieven) een nihil resultaat, waardoor er verder geen toevoeging of onttrekking aan de algemene reserve plaats zal vinden.

Volgens deze aannames en inzichten ontwikkelt de algemene reserve zich als volgt:

Algemene reserve per ultimo 2018	€ 1,20 mln.
Resultaat 2018 (na belasting) volgens actuele inzichten (na hercalculatie tarieven)	€ 0,00 mln.
Totaal	€ 1,20 mln.

2.4.2.3 Risicomanagement

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen.

Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico’s gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico’s, gereserveerd worden?

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- Vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten);
- Beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen);
- Overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden);
- Accepteren.

Verzekerde risico's

De ODZOB heeft een aantal risico's overgedragen door de volgende verzekeringen af te sluiten:

- Aansprakelijkheid bedrijven (Dekking voor Personen- en zaakschade voor een bedrag van maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar. Dekking vermogensschade maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar);
- Goed werkgeverschap (Dekking € 2,5 mln. per aanspraak);
- Rechtsbijstand;
- Computer- en elektronicaverzekering;
- Inboedelverzekering (inclusief huurdersbelang);
- Reconstructie administratie;
- Zakenreisverzekering;
- Autoverzekering.

Risico's

Het management van de ODZOB inventariseert jaarlijks de risico's waaraan de ODZOB is blootgesteld. Ook in het kader van de opstelling van de jaarrekening 2018 en begroting 2020 is deze inventarisatie uitgevoerd. Een tabel met de uitkomsten van de inventarisatie is opgenomen in bijlage 2. In deze tabel zijn alle risico's opgenomen die niet binnen de normale bedrijfsvoering opgelost kunnen worden, in de gehanteerde methodiek alle risico's met een score groter dan 6 (totale verwachtingswaarde € 1.958.000,-). De risico's met een score van 5 of lager (totale verwachtingswaarde € 340.000,-) zijn niet in deze tabel opgenomen aangezien aangenomen is dat deze binnen de normale bedrijfsvoering opgevangen kunnen worden. Opgemerkt dient te worden dat de tabel inzicht geeft in de verwachtingswaarde van de risico's. Wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet zal het effect groter zijn dan de verwachtingswaarde.

Voor een goede interpretatie van de risico's dient in ogenschouw genomen te worden dat de een belangrijk risico bestaat uit de mogelijkheid dat deelnemers gaan bezuinigen en dat dit leidt tot minder opbrengsten bij de ODZOB, en dat dit risico dus door de deelnemers zelf sterk beïnvloedbaar is. Dit betreft risiconummer 1.1 uit de tabel en heeft een verwachtingswaarde van € 665.000,-. Dit risico wordt overigens voor een deel afgedekt door het feit dat de ODZOB werkt met een flexibele schil, waardoor de kosten gedeeltelijk aangepast kunnen worden wanneer de vraag afneemt. De totale verwachtingswaarde van de risico's betreft € 1.958.000,-. Na correctie voor risiconummer 1.1 resteert een verwachtingswaarde van € 1.293.000,-. Hier tegenover staat ultimo 2018 een algemene reserve van de dienst van € 1.200.000,-. Als gevolg hiervan dienen de deelnemers, elk voor hun deel, in hun risicoparagraaf rekening te houden met het onafgedekte risico van € 758.000,-. Bij de waardering van dit risico kan rekening gehouden worden met het feit dat dit risico door de deelnemers zelf beïnvloed kan worden door elkaar aan te spreken op een ieders verantwoordelijkheid én met het feit dat de ODZOB dit risico mogelijk af kan wenden door in te krimpen met de flexibele schil.

Voordeel van een dergelijke benadering is dat de ODZOB op termijn beschikt over een beperkte weerstandscapaciteit om risico's op te kunnen vangen terwijl de deelnemers zich er van bewust blijven dat ook zij een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om werk bij de ODZOB te blijven neerleggen.

2.4.2.4 Kengetallen

Volgens het besluit tot wijziging van het BBV van 15 mei 2015 dient de ODZOB in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen op te nemen. Dit teneinde de transparantie te vergroten. De kengetallen en bijbehorende beoordeling volgen onderstaand.

Kengetallen

	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
Netto schuldquote	-4,4%	-2,4%	-2,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-4,4%	-2,4%	-2,9%
Solvabiliteitsratio	23,8%	18,5%	26,3%
Structurele exploitatieruimte	1,6%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote

Netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de ODZOB ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatief percentage geeft aan dat er per saldo geen sprake is van een netto schuld maar een positief saldo.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Aangezien de ODZOB geen verstrekte leningen heeft, is dit kengetal gelijk aan de ongecorrigeerde versie.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODZOB in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van de ODZOB bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Met de keuze van het AB om de algemene reserve te maximeren en ook de bestemmingsreserves te reguleren is indirect ook gekozen om niet te sturen op de solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de ODZOB heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Grondexploitatie
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Bij de ODZOB is geen sprake van grondexploitatie en daarmee is dit kengetal niet van toepassing.

Belasting capaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.
De ODZOB heeft geen mogelijkheid tot het heffen van opcenten of OZB. Het kengetal voor belasting capaciteit is daarmee niet van toepassing voor de ODZOB dan wel is gelijk aan nul.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie
De kengetallen van de ODZOB zijn in lijn met de positie van de ODZOB als gemeenschappelijke regeling. De organisatie heeft in de eerste jaren van haar bestaan een beperkt eigen vermogen opgebouwd en is gedeeltelijk gefinancierd met vreemd vermogen. Dit komt tot uiting in de solvabiliteitsratio. Voor de toekomst wordt de uitkomst van de solvabiliteitsratio voor een belangrijk deel bepaald door het beleid t.a.v. de opbouw van de algemene reserve. Door de algemene reserve te maximeren en de bestemmingsreserves te reguleren is indirect besloten om niet te sturen op de solvabiliteit.
Vorig jaar is gemeld dat de structurele exploitatieruimte een ratio is die voor de ODZOB slechts beperkte informatiewaarde heeft. Dit was vanwege het feit dat het moeilijk te beoordelen was of de structurele baten zich ook daadwerkelijk als structureel zouden gedragen omdat de deelnemers grote vrijheid kenden om opdrachten al dan niet bij de ODZOB te plaatsen. Met de vaststelling van de nieuwe DVO (dienstverleningsovereenkomst) zijn de mogelijkheden voor deelnemers om hun verzoektaken plotseling substantieel te verlagen wat ingeperkt. Hiermee is de informatiewaarde van het genoemde kengetal (structurele exploitatie ruimte) in betekenis toegenomen.

2.4.3 Onderhoud kapitaalgoederen
De activa bestaan voornamelijk uit kantoorinvesteringen zoals inventaris, computers, software e.d. Onderhoud van software en hardware is opgenomen in de normale exploitatiebegroting. De omvang en samenstelling van de activa is van dien aard dat verder geen invulling aan deze paragraaf wordt gegeven.

2.4.4 Financiering
Bij de inwerkingtreding van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf en de begroting en jaarrekening voorgeschreven. Met de financieringsparagraaf wordt beoogd de transparantie van het treasurybeleid en -beheer te vergroten en meer inzicht te geven in de (financierings)risico's. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de voorgeschreven informatie over kasgeldlimiet en renterisiconorm. Tevens wordt inzicht gegeven in de wijze van financiering als ook in de wijze waarop omgegaan wordt met overtollige liquide middelen.

2.4.4.1 Rentevisie
Gezien de geringe invloed van de rente-ontwikkeling op de rekening van de ODZOB, is geen lange termijn rentevisie opgenomen.

2.4.4.2 Rentetoerekening
In het BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en de jaarstukken inzicht moet geven in:

- de rentelasten;

- het renteresultaat;
- de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

Om dit inzicht te verschaffen is onderstaand schema hier opgenomen.

Renteschema * bedragen x 1€

a	De externe rentelast over de korte en lange financiering		660
b	De externe baten (idem)		0
	Saldo rentelasten en rentebaten		660
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
			0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		660
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over vreemd vermogen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		660
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		0
f	Renteresultaat op taakveld Treasury		660

In dit schema is conform de aanbeveling in de BBV-notitie rente 2017 de aan de taakvelden toegerekende rente in mindering gebracht op de externe rentelasten die drukken op het taakveld Treasury.
De aan taakvelden toe te rekenen rente wordt geheel aan het taakveld overhead toegerekend. Dit als gevolg van het feit dat vrijwel alle activa van de ODZOB volgens de definitie van het BBV gerelateerd zijn aan het taakveld overhead.

2.4.4.3 Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) heeft de wetgever de kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote impact hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar.
Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal.
Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal.
Voor 2018 bedraagt deze norm € 1,46 mln. Aangezien de vlottende schuld van de ODZOB lager was dan de vlottende middelen, bleef de ODZOB ruimschoots binnen deze norm. Voor specificatie, zie onderstaande tabel:

Kasgeldlimiet * bedragen x 1 €

	KW 1 2018	KW 2 2018	KW 3 2018	KW 4 2018	2017
Kasgeldlimiet					
1 Vlottende schuld					
- opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
- schuld in rekening courant	-	-	-	-	-
- door derden gestorte gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
- overige schulden/overlopende passiva	1.711.394	1.658.773	1.308.303	850.989	926.477
- overlopende passiva	5.951.090	5.642.802	6.294.422	3.403.320	4.128.441
Totaal vlottende schuld	*7.662.484*	*7.301.575*	*7.602.725*	*4.254.309*	*5.054.918*
2 Vlottende middelen					
- contante gelden in kas	-	-	-	-	-
- tegoeden rekening courant	7.644.093	7.186.471	7.401.664	1.658.029	2.720.613
- overige uitstaande tegoeden	226.595	330.638	284.857	1.687.829	1.546.560
- overlopende activa	659.050	443.867	539.685	1.470.238	1.556.286
Totaal vlottende middelen	*8.529.738*	*7.960.976*	*8.226.206*	*4.816.096*	*5.823.459*
3 Toets kasgeldlimiet					
3.1 Totaal netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-867.254	-659.401	-623.481	-561.787	-768.541
3.2 Toegestane kasgeldlimiet	1.458.580	1.458.580	1.458.580	1.458.580	1.319.549
Ruimte (3.2 -/- 3.1)	2.325.834	2.117.981	2.082.061	2.020.367	2.088.090
Berekening toegestane kasgeldlimiet					
Begrotingstotaal	17.787.556	17.787.556	17.787.556	17.787.556	16.092.065
Normpercentage	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Norm	1.458.580	1.458.580	1.458.580	1.458.580	1.319.549

2.4.4.4 Renterisiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld heeft de wetgever de renterisiconorm vastgesteld. De renterisiconorm heeft tot doel het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (=schuld met een rentetypische looptijd van één jaar of langer) door onder andere het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningenportefeuille. De renterisiconorm bepaalt dat het bedrag van de langlopende schuld dat binnen een gegeven jaar verplicht moet worden afgelost, of waarvan de rente moet worden herzien, maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen.
Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld.
De ODZOB heeft in 2017 de laatste tranche (€ 0,5 mln.) van haar lening van € 2 mln. afgelost en heeft verder geen vaste schuld. Daarmee voldoet de ODZOB automatisch aan de norm zoals ook uit onderstaande tabel blijkt.

Renterisiconorm * bedragen x 1 €

		2018	2017
Variabelen			
1	Renteherzieningen	0	0
2	Aflossingen	0	500.000
3	Renterisico (1+2)	0	500.000
4	Renterisiconorm	3.557.511	3.218.413
5a	Ruimte onder risiconorm	3.557.511	2.718.413
5b	Overschrijding risiconorm	n.v.t.	n.v.t.
Berekening renterisiconorm (4)			
	Begrotingstotaal	17.787.556	16.092.065
	Percentage 20%	3.557.511	3.218.413
	Minimumbedrag conform regeling	2.500.000	2.500.000

2.4.4.5 Leningen, kredietfaciliteiten en schatkistbankieren

Leningen en kredietfaciliteiten
De ODZOB had in 2018 toegang tot een rekening courant krediet bij BNG van € 1.800.000, -

Schatkistbankieren/tijdelijk overtollige middelen
Tijdelijk overtollige middelen worden d.m.v. schatkistbankieren bij het rijk gestald. Voor verdere toelichting, zie paragraaf 3.3.2.

2.4.5 Bedrijfsvoering

2.4.5.1 Personeel en organisatie

Op basis van de gevoerde sessie in het kader van Strategische Personeelsplanning is begin 2018 een tweetal HR-speerpunten benoemd waar de ODZOB in 2018 invulling aan heeft gegeven. Het betreft hier:
1. sterke focus op de instroom van nieuwe medewerkers en de doorstroom van zittende medewerkers;
2. het ontwikkelen van de ODZOB tot een kenniscentrum.

De ODZOB ervaart momenteel grote krapte op de arbeidsmarkt, met name op het gebied van ervaren vergunningverleners, toezichthouders en handhavers. Deze krapte leidt tot spanning tussen de benodigde en beschikbare capaciteit op het gebied van vergunningverlening en toezicht.
Daarom zijn we begin 2018 gestart met het intensiveren van de arbeidsmarktcommunicatie. Onderdeel van deze campagne was o.a. een wervingscampagne voor medewerkers VTH en de deelname aan de beroepenbeurs van de HAS Den Bosch. Daarnaast hebben we een “student on tour” georganiseerd waarbij studenten mee konden lopen met medewerkers van de ODZOB. De inspanningen met betrekking tot het aantrekken van extra capaciteit heeft zijn vruchten afgeworpen. In 2018 zijn er 36 nieuwe medewerkers gestart en hebben 18 medewerkers de dienst verlaten.

Met betrekking tot het tweede speerpunt het ontwikkelen van de ODZOB als kenniscentrum hebben we ons o.a. de afgelopen periode samen met de twee andere Brabantse omgevingsdiensten georiënteerd op de mogelijkheden van het implementeren van een Brabantbreed Leer Management Systeem (LMS). Met een LMS kunnen we in gezamenlijkheid opleidingen en training digitaal aanbieden en beheren en kunnen medewerkers hun eigen ontwikkeling vorm geven. We verwachten medio 2019 dit systeem te kunnen

implementeren bij de Brabantse Omgevingsdiensten. Daarnaast zijn in 2018 acht teams onder begeleiding van een interne werkgroep gestart met het gezamenlijk in kaart brengen van de talenten en kwaliteiten van de teamleden om deze beter te kunnen benutten. In 2019 zullen alle teams gestart zijn met deze teamontwikkeling. In 2018 hebben een 50-tal medewerkers deelgenomen aan het TalentConnect programma. Met behulp van een online tool krijgen medewerkers zicht in elkaars talenten en kwaliteiten en zijn ze uitgedaagd om elkaar op basis van de eigen talenten te coachen.

Personeelsbezetting

De personele bezetting bedroeg per december 2018 210,9 fte, waarvan 153,3 met een ambtelijk dienstverband en 57,6 inhuur. De flexibele schil, gebaseerd op de gemiddelde bezetting, bedroeg in 2018 22,1%. De ontwikkeling van de personele bezetting is in onderstaande tabel weergegeven:

Bezetting * aantallen x 1 Fte

Bezetting in Fte's	Begroot primair 2018	Begroot na wijziging 2018	Gerealiseerde gemiddelde bezetting 2018	Ultimo 2018	Gerealiseerde gemiddelde bezetting 2017
Dienstverband	151,7	151,7	153,4	153,3	152,0
Inhuur / payroll	21,2	26,4	43,6	57,6	29,4
TOTAAL bezetting in FTE's	**172,8**	**178,0**	**197,0**	**210,9**	**181,4**

Ziekteverzuim

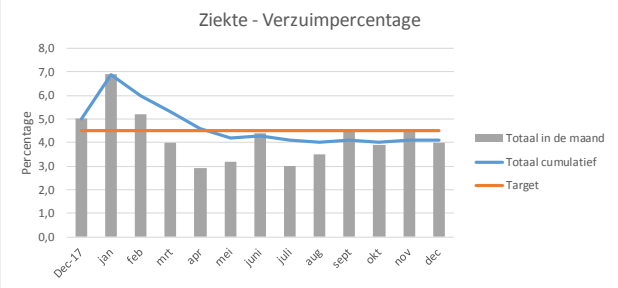

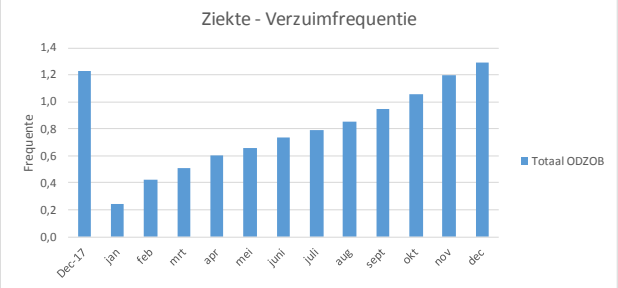

Het gemiddelde ziekteverzuim in 2018 bedraagt 4,0 % en is daarmee beter dan de gestelde norm van 4,5%.

2.4.5.2 Huisvesting en facilitair

In verband met de groei van de organisatie is in mei een uitbreiding van vergader- en kantoorruimte in gebruik genomen. Bij de verbouwing van de uitbreiding is hier rekening mee gehouden door LED-verlichting toe te passen. Er zijn ook elektrische bedrijfsauto's geleased.
Verder hebben we ons gericht op het formuleren van beleid t.a.v. het gebruik van camera's op de werkplek conform de Algemene verordening gegevensbescherming.
In 2018 is het facilitaire team uitgebreid met een gastvrouw via de Ergon (SW bedrijf) voor 20 uur in de week.
Voor wat betreft inkoop is ingezet op verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering.
Voor facilitaire zaken werkten we nog met slechts een paar leveranciers op offertebasis. We hebben in 2018 de voorbereidingen getroffen voor het afsluiten van één raamovereenkomst, overeenkomstig het inkoopbeleid.

2.4.5.3 Kwaliteitsbeleid

De ODZOB heeft het realiseren van kwaliteit hoog geprioriteerd. Het continu verbeteren van de kwaliteit vraagt om kennis, samenwerking, processen en borging. De ODZOB investeert in voldoende capaciteit met de juiste kwaliteit (kwaliteitscriteria). In 2017 is door de ODZOB een procesmanager aangewezen om organisatiebrede kwaliteitsprojecten te realiseren. Zo zijn diverse VTH-processen gestandaardiseerd, geoptimaliseerd en via de VTH-systemen op elkaar aangesloten. Nu zowel vergunningverlening, toezicht als handhaving in het VTH-systeem zijn verwerkt, kan de ODZOB over de hele keten kwantitatieve monitoringsresultaten opleveren.

Sinds de oprichting van de ODZOB zijn de werkprocessen per “beleidsveld” ingericht. De ODZOB wil echter optimale kwaliteit leveren door samen te werken als 1 organisatie. De samenwerking tussen toezicht en vergunningverlening is daarom verder geoptimaliseerd door procesafspraken te maken over meldingen, handhaafbaarheidstoets en actualisatie van vergunningen.

Een goede informatievoorziening binnen de ODZOB en met de deelnemers is cruciaal om goede kwaliteit te leveren. De ODZOB werkt met de deelnemers aan goede (basis)registraties, onderdeel hiervan is het hiervoor genoemde actueel regionaal inrichtingenbestand. Hierbij is besloten om de data vanaf 2018 vast te leggen in het omgevingsdossier, dit biedt (in de toekomst) de mogelijkheid om de data uit te wisselen tussen de diverse beleidsvelden en onze deelnemers. Om dit te professionaliseren zijn binnen de ODZOB duidelijke afspraken gemaakt over de te registreren data. De informatievoorziening wordt in steeds grotere mate ingezet ten behoeve van risicogericht prioriteren en informatie gestuurde handhaving. Dit zorgt voor meer kwaliteit en diepgang in het reguliere VTH-werk.

De ODZOB is continu bezig om de kwaliteit van zijn producten te verbeteren, zo is er in 2018 gewerkt naar 1 standaard toezichtbrief voor alle beleidsvelden. Daarnaast is in 2018 voorbereid dat we in 2019 besluiten digitaal kunnen publiceren.

De ODZOB gaat een inhoudelijke jaarrapportage afgeven over de VTH-taken. Deze jaarrapportage is ook toereikend om IBT te voorzien in hun informatiebehoefte.

2.4.5.4 ICT

De ODZOB is een dienstverlenende organisatie waar het kernproces vrijwel geheel bestaat uit het registreren, verwerken en leveren van informatie. Om deze reden is in 2018 door de ODZOB een informatievisie opgesteld. Hierin staan de ambities van de ODZOB op het gebied van informatievoorziening vermeld. De i-visie bestaat uit 4 pijlers:

- Ketenuitwisseling;
- Informatievoorziening;
- Fundament;
- Omgevingswet (DSO).

De rol van de diverse informatiesystemen (ICT) is cruciaal voor de continuïteit, de efficiency en de effectiviteit van de bedrijfsvoering. Inmiddels zijn alle primaire processen in ons VTH-processysteem opgenomen. Dit jaar zijn specifiek de processen bodem, PMV en m.e.r. opgenomen. Digitalisering van informatie (documenten en data) is cruciaal om informatiedeling te kunnen realiseren. Om deze reden is hiervoor een plan van aanpak opgesteld en zijn in 2018 diverse acties hiervoor opgepakt. Zo hebben we ons gericht op een gezamenlijk gebruik van informatie/informatiedeling binnen de keten. Inmiddels maakt de ODZOB gebruik van platformen als Squit 20/20 Omgevingsdossier (SOD) en Microsoft Office 365. De

gemeenten zijn niet overgegaan op SOD, de onzekerheid omtrent de ontwikkeling op het gebied van informatievoorziening in het kader van de omgevingswet (Digitaal Stelsel Omgevingswet) is hiervan de reden. Microsoft Office 365 heeft de mogelijkheden om informatie (documenten en data) tussen deelnemers efficiënt en digitaal te delen. Hiervoor loopt een pilot met de gemeenten Laarbeek en Asten.

In afstemming met de deelnemers is in 2018 een marktverkenning gezamenlijke aanbesteding VTH-systeem gestart. Alle 21 bij ODZOB aangesloten gemeenten hebben aangegeven interesse te hebben in een gezamenlijke verkenning. De gemeente Eindhoven kon echter, in verband met problemen met hun huidige VTH-systeem, niet op het gezamenlijk traject wachten. Ook de GGD, de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost en de Politie hebben aangegeven interesse te hebben in meedenken over de aanschaf van een gezamenlijk VTH-systeem. In 2019 wordt hier een vervolg aan gegeven.

De ODZOB werkt met de deelnemers aan goede basisregistraties en gegevenshuizen, onderdeel hiervan is ook een actueel regionaal inrichtingenbestand. In 2018 hebben we met onze deelnemers gewerkt aan een sterke verbetering van ons inrichtingenbestand (gecontroleerd door onze deelnemers) en een structurele toetsing van het inrichtingenbestand aan landelijke databronnen. Team ICT zorgt hierbij voor de structuur, de benodigde datakoppelingen en innovatieve platformen om informatie te vergaren en te toetsen. De nieuwe inrichtingen die door de gemeenten in 2018 zijn aangeleverd worden in ons VTH-systeem opgenomen en voor zover mogelijk beheerd.

Momenteel gebruiken we Sesomweb om de voorschriften in onze vergunningen op te nemen. De ODZOB is in voorbereiding om over te stappen naar een nieuwe Macro voor de LRSO-voorschriften, dat via OD.nl zal worden geleverd.

De komende jaren bereidt de organisatie zich met de gemeenten en provincie voor op de invoering van de Omgevingswet. De inwerkingtreding van de Omgevingswet vraagt om een integrale aanpak bij inrichting van de leefomgeving en een beschikbaarheid van informatie voor alle ketenpartijen. Dat wordt mogelijk als informatie eenvoudig gedeeld kan worden en digitaal beschikbaar en toegankelijk is. Gezien de omvang en complexiteit van deze materie sluiten we op dit vlak aan bij de in OD.nl verband opgestelde architectuurvisie en de nog op te leveren checklist informatievoorziening voor Omgevingsdiensten.

Naast het eerder genoemde VTH-systeem aanbesteding staat de ICT binnen de ODZOB voor meer uitdagingen op het gebied van aanbesteding. In 2018 zijn de aanbestedingen voor hard- en software afgerond. De aanbestedingen voor ICT-infrabeheer, vaste telefonie en multifunctionals zijn opgestart en zullen in 2019 worden afgerond.

2.4.5.5 Vennootschapsbelasting

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 belastingplicht voor overheidsondernemingen. Dit betekent dat vanaf dat moment overheden mogelijk over de winst van (een deel van) hun activiteiten vennootschapsbelasting (Vpb) dienen af te dragen. Het gaat daarbij om (geclusterde) activiteiten die voor de VPB kwalificeren als onderneming en waar op geen objectvrijstellingen van toepassing zijn.

Deze wetgeving is ook van toepassing op de ODZOB. In 2016 heeft de ODZOB in samenwerking met een extern adviseur haar activiteiten geïnventariseerd. Inmiddels is op basis hiervan een kwalitatieve inventarisatie gemaakt en is e.e.a. verder uitgewerkt en aan de fiscus voorgelegd. In eerste instantie was

het de verwachting dat voor zover de activiteiten van de ODZOB als onderneming zouden classificeren, deze voor vrijstelling in aanmerking zouden komen. Nadere afstemming leert dat dit niet het geval is en dat voor een klein deel van de activiteiten de ODZOB toch voor heffing van vennootschapsbelasting in aanmerking komt. Het betreft hier nagenoeg uitsluitend de werkzaamheden die de ODZOB uitvoert in opdracht van derden. In de realisatiecijfers is de raming opgenomen van de af te dragen belasting over 2016, 2017 en 2018.

2.4.6 Verbonden partijen

Visie op en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Het begrip verbonden partij is in artikel 1, eerste lid, onderdeel b van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) als volgt gedefinieerd: “Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.”
De ODZOB neemt vanaf 1 januari 2018 deel in de Stichting Bizob. Aangezien de ODZOB zowel een bestuurlijk belang (niet via deelname in het bestuur, maar via vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen) als een financieel belang heeft, is Bizob als verbonden partij opgenomen.
De ODZOB heeft op dit moment geen voornemens om deel te gaan nemen in andere partijen.

Informatie betreffende verbonden partij Bizob:

a) Wijze waarop de ODZOB een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt
   De ODZOB heeft een bestuurlijk belang in Bizob door vertegenwoordiging in het overleg van aangeslotenen.
   Het financiële belang van de ODZOB bestaat niet uit een niet terugvorderbare inleg, maar bestaat uit een afnameverplichting van een aantal dagdelen waarvoor de ODZOB een financiële vergoeding dient te verstrekken. Deze afname kan jaarlijks maximaal met 15% verlaagd worden. Als het bestuur van Bizob voorziet dat niet aan de opeisbare verplichtingen voldaan kan worden, zal het bestuur een plan opstellen en presenteren aan de vergadering van aangeslotenen. Bij een tekort (niet zijnde de situatie zoals voorgaand beschreven) kan het bestuur besluiten de dagvergoeding met terugwerkende kracht te verhogen.
b) Het belang dat de ODZOB in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar
   De ODZOB heeft zich gecommit aan een afnameverplichting van 1 dag per week gedurende 42 weken. Gebaseerd op de tarieven uit de meerjarenraming van Bizob betekent dit een bijdrage van de ODZOB van circa € 26.000,-. Eens per twee kalenderjaren kan een verzoek tot wijziging van het aantal af te nemen dagen worden ingediend. Er zijn op het moment van opstellen van deze begroting geen voornemens of aanleidingen om de afnameverplichting aan te passen.
c) Volgens de concept balans van Bizob bedraagt het eigen vermogen ultimo 2018 € 786.116,- en het vreemd vermogen € 633.621,-
d) Het financiële resultaat over 2018 bedraagt volgens de concept staat van baten en lasten € 382.095,-
e) De eventuele risico’s als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de ODZOB hebben betrekking op de mogelijke aanpassing van de tarieven zoals onder a) beschreven. Indien sprake is van een tekort, moet het Bestuur van Bizob een plan van aanpak presenteren aan de Vergadering van Aangeslotenen. Het tekort komt zo veel als mogelijk voor rekening van de reserve. Daarnaast kan het Bestuur de Aangeslotenen verzoeken om de dagvergoeding met terugwerkende kracht te verhogen (maar niet verplichten o.g.v.

regelgeving omtrent stichtingen. Bij blijvend tekort zal dit leiden tot het faillissement van Bizob). Een verdere risico-inventarisatie van de organisatie zelf was op het moment van opmaken van de jaarstukken van de ODZOB nog niet bekend.

De ODZOB heeft op dit moment geen voornemens om deel te gaan nemen in andere partijen.

2.4.7 Grondbeleid

De ODZOB heeft geen activiteiten of bezittingen die een grondbeleid noodzakelijk maken. Daarom is aan deze paragraaf verder geen invulling gegeven.

3 Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit de balans en resultatenrekening met toelichting.

3.1 Balans per 31 december 2018

* bedragen x 1 €

ACTIVA	Ultimo 2018	Ultimo 2017	PASSIVA	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Immateriële vaste activa	**0**	**0**	**Eigen vermogen**	**1.514.541**	**1.576.541**
			Algemene reserve	*1.200.000*	*1.262.000*
Materiële vaste activa	**952.754**	**738.706**	*Bestemmingsreserve*	*314.541*	*314.541*
Investeringen met een economisch nut	*952.754*	*738.706*	*Resultaat boekjaar voor bestemming*	*0*	*0*
Financiële vaste activa	**0**	**0**	**Voorzieningen**	**0**	**0**
			Voorziening voor personeelskosten	*0*	*0*
Totaal vaste activa	952.754	738.706			
			Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**0**	**0**
Vlottende activa			*Binnenlandse banken*	*0*	*0*
Voorraden	**0**	**69.294**	Totaal vaste financieringsmiddelen	1.514.541	1.576.541
Onderhanden werk	*0*	*69.294*			
			Vlottende passiva		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**3.223.318**	**4.164.779**			
Vorderingen op openbare lichamen	*1.659.016*	*1.531.667*	**Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar**	**850.989**	**926.477**
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;	*1.535.489*	*2.618.219*	*Overige schulden*	*850.989*	*926.477*
overige vorderingen	*28.813*	*14.893*			
Liquide middelen	**122.540**	**102.394**			
Banksaldi	*122.540*	*102.394*			
Overlopende activa	**1.470.238**	**1.556.286**	**Overlopende passiva**	**3.403.320**	**4.128.441**
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:			*Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume*	*516.202*	*361.681*
- Europese overheidslichamen	*0*	*0*			
- het Rijk	*0*	*0*	*Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen*	*2.887.118*	*3.766.760*
- overige Nederlandse overheidslichamen	*0*	*0*			
Overige nog te ontvangen bedragen	*1.178.532*	*1.305.324*			
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	*291.706*	*250.962*			
Totaal vlottende activa	4.816.096	5.892.753	Totaal vlottende passiva	4.254.309	5.054.918
TOTAAL ACTIVA	5.768.850	6.631.459	TOTAAL PASSIVA	5.768.850	6.631.459

3.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

* bedragen x 1€

	Begroting 2018 primair			Begroting 2018 na wijziging			Realisatie 2018 voor tariefscorrectie			Realisatie 2018 na tariefscorrectie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma												
Programma Dienstverlening	17.095.916	11.668.150	5.427.766	16.438.777	11.272.325	5.166.452	18.748.784	13.065.036	5.683.748	18.284.602	13.065.036	5.219.567
Programma Collectieve taken				1.308.779	982.465	326.314	1.222.020	971.727	250.293	1.197.557	971.727	225.830
Totaal programma's	17.095.916	11.668.150	5.427.766	17.747.556	12.254.790	5.492.766	19.970.804	14.036.763	5.934.041	19.482.159	14.036.763	5.445.397
Algemene dekkingsmiddelen	40.000	0	40.000	40.000	0	40.000	65.940	0	65.940	65.940	0	65.940
- Overige algemene dekkingsmiddelen	*40.000*	*0*	*40.000*	*40.000*	*0*	*40.000*	*65.940*	*0*	*65.940*	*65.940*	*0*	*65.940*
Kosten van de overhead	0	5.392.766	-5.392.766	0	5.457.766	-5.457.766	0	5.494.725	-5.494.725	0	5.494.725	-5.494.725
Bedrag van de heffing voor de VPB	0	0	0	0	0	0	0	16.612	-16.612	0	16.612	-16.612
Bedrag onvoorzien	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	17.135.916	17.135.916	0	17.787.556	17.787.556	0	20.036.744	19.548.099	488.645	19.548.099	19.548.099	0
Toevoeging en ontrekking reserves												
Toevoeging en ontrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal toevoeging en ontrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	**17.135.916**	**17.135.916**	**0**	**17.787.556**	**17.787.556**	**0**	**20.036.744**	**19.548.099**	**488.645**	**19.548.099**	**19.548.099**	**0**

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat zowel de baten als de lasten van de ODZOB hoger waren dan begroot.

Het gerealiseerde resultaat vóór tariefcorrectie bedroeg € 488.645,-. Door toepassing van de tariefcorrectie zijn de baten in evenwicht gebracht met de lasten, met als gevolg dat de deelnemers de werkelijke kostprijs betalen en de ODZOB met een nul resultaat het jaar afsluit.

3.3 Toelichting op de balans

3.3.1 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) daarvoor aan provincies en gemeenten geeft.
De waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.
Tenzij anders is vermeld worden de activa gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Vaste Activa
De activa zijn onder te verdelen in immateriële-, materiële- en financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa
De ODZOB bezit geen immateriële vaste activa.

Materiële vaste Activa
De materiele vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

- Gronden en terreinen: n.v.t
- Woonruimten: n.v.t.
- Bedrijfsgebouwen: 10 jaar (of einde huurcontract indien dit eerder is)
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken: n.v.t.
- Vervoermiddelen: 5 jaar
- Machines, apparaten en installaties:
  - Apparaten..... 5 jaar
  - Hardware..... 4 jaar
- Overige materiële vaste activa
  - Software ..... 4 jaar
  - Inventaris..... 5 jaar

De afschrijving start bij in gebruik name van een actief.
E.e.a. is in lijn met de door het Algemeen Bestuur in de nota Investeren, waarderen en afschrijven vastgestelde afschrijvingstabel.

Financiële vaste activa
De ODZOB bezit geen financiële vaste activa.

Vlottende activa
De vlottende activa zijn onder te verdelen in voorraden, uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa. De vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden
Onder de post voorraden wordt door de ODZOB uitsluitend de waarde van onderhanden werk verantwoord. Onder onderhanden werk worden producten opgenomen die na afronding tegen een vaste prijs geleverd worden. Dit onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten (met een maximum van de opbrengstwaarde) die tot balansdatum voor de betreffende producten zijn gemaakt, gecorrigeerd voor eventuele voorschotfacturen die voor de betreffende producten zijn verzonden. Afhankelijk van het saldo van beiden verschijnt de post onderhanden werk aan de debet- dan wel aan de creditzijde van de balans. De vervaardigingskosten omvatten de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals het aantal bestede uren tegen integrale kostprijs).

Uitzettingen met een looptijd < 1jaar
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een correctie aangebracht.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa
De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste passiva
De vaste passiva zijn eigen vermogen, de voorzieningen, en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer. Vaste passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen
Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorafgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Voor zover het Algemeen Bestuur gedurende het jaar besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt. Uit het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de effecten van de besluiten van het Algemeen Bestuur volgt een resultaat na bestemming. Dit wordt als een separate post van het eigen vermogen gepresenteerd.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen die niet exact bekend zijn, maar redelijkerwijs geschat kunnen worden en worden gevormd voor risico's die hierop van toepassing zijn. Daarnaast kunnen voorzieningen worden gevormd ter egalisatie van lasten. De ODZOB kent op dit moment geen voorzieningen.

Vaste schulden
De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van een jaar of langer. De vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen.

Vlottende passiva
Onder de vlottende passiva zijn kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen.

Kortlopende schulden
Hieronder worden onderhanden werk, te betalen aan openbare lichamen en overige schulden verantwoord. De waarderingsgrondslagen voor onderhanden werk zijn bij de activa weergegeven. De overige posten worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
De posten opgenomen onder overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten algemeen
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden verwerkt indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Personeelslasten
Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Een uitzondering vormen overlopende posten uit hoofde van jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.
Een voorbeeld daarvan is de verplichting wegens verlofdagen. Indien echter de verplichting sterk fluctueert, zal de last (of bate) die gerelateerd is aan deze fluctuatie in het jaar van ontstaan opgevoerd worden en zal de toename van de verplichting op de balans opgevoerd worden.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2018

3.1.3.1 Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa
De ODZOB bezit geen immateriële vaste activa.

Materiele vaste activa
Het BBV onderscheidt 3 soorten materiele vaste activa:
- activa met een economisch nut;
- activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De ODZOB kent uitsluitend materiële vaste activa van de eerste categorie. Onderstaand overzicht toont de samenstelling van deze materiele vaste activa en het bijbehorende verloop over het afgelopen boekjaar.

Staat van materiële vaste activa

* bedragen x € 1

Omschrijving	Boekwaarde per 1-1-2018	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afschrijvingen Des-investeringen	Boekwaarde per 31-12-2018
Gronden en terreinen							
Woonruimten							
Bedrijfsgebouwen	275.438	211.921	0	-52.053	-5.814	0	429.492
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken							
Vervoermiddelen	2.587	0	-27.845	-2.587		27.845	0
Machines, apparaten en installaties	233.443	164.156	-27.122	-107.451		27.122	290.148
Overige materiële vaste activa	227.238	79.902	-13.598	-74.026		13.598	233.114
Totaal	**738.706**	**455.979**	**-68.565**	**-236.117**	**-5.814**	**68.565**	**952.754**

De ODZOB heeft geen materiële activa met erfpachtcontracten.

De in bovenstaande tabel getoonde investeringen zijn in onderstaande tabel afgezet tegen het beschikbare budget.

Investeringen

* bedragen x € 1

Omschrijving	Restant krediet 2017	Begroting primair 2018	Begroting na wijziging 2018	Investeringen 2018	Restant krediet 2018
Gronden en terreinen					
Woonruimten					
Bedrijfsgebouwen				211.921	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken					
Vervoermiddelen					
Machines, apparaten en installaties				164.156	
Overige materiële vaste activa				79.902	
Totaal voor bijdrage derden	**650.667**	**280.000**	**280.000**	**455.979**	**474.688**
Bijdrage derden	0	0	0	-5.814	
Totaal na bijdrage derden	**650.667**	**280.000**	**280.000**	**450.165**	**480.502**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de investeringen binnen het geraamde budget zijn gerealiseerd. Het onder bedrijfsgebouwen getoonde investeringsbedrag betreft in rekening gebrachte werkzaamheden inzake de verbouwing van het huidige kantoorpand aan de Wal 28. De investeringen getoond onder machines, apparaten en installaties bestaan o.a. uit investeringen in geluidsmeters en gasdetectors (€ 29.000, -), aanschaf laadpalen t.b.v. elektrische auto's (€ 3.000, -), investeringen in computer hardware (€ 85.000, -) alsmede tablets en smartphones (€ 47.000, -). De investeringen opgenomen onder overige materiële vaste activa betreffen uitgaven t.b.v. updates software (€ 42.000, -) en de aanschaf van nieuw meubilair (€ 38.000, -). Het restantkrediet van € 480.502, - wordt overgeheveld naar 2019.

Financiële vaste activa

De ODZOB heeft geen financiële vast activa

Vlottende activa

Voorraden

De volgende post is op de balans opgenomen:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Onderhanden werk	0	69.294
Totaal voorraden	**0**	**69.294**

Het onderhanden werk betreft projecten/opdrachten die na afronding tegen een vooraf vastgestelde vaste prijs geleverd worden. Dit onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten (met een maximum van de opbrengstwaarde) die tot balansdatum voor de betreffende producten zijn gemaakt, gecorrigeerd voor eventuele voorschotfacturen die voor de betreffende producten zijn verzonden.
Zoals uit bovenstaand schema blijkt, was er in 2017 nog sprake van een beperkt bedrag aan onderhanden werk en is deze post ultimo 2018 nihil.
Zoals uit onderstaande overzichtje blijkt was er ook geen sprake van saldering van de samenstellende delen:

- Vervaardigingskosten € 0, -
- Gefactureerde voorschotten -/- € 0, -
- Saldo € 0, -

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De volgende posten zijn op de balans opgenomen:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Vorderingen op openbare lichamen	1.659.016	1.531.667
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.535.489	2.618.219
Overige vorderingen	28.813	14.893
Totaal uitzettingen	**3.223.318**	**4.164.779**

Van de vorderingen op openbare lichamen heeft voor 81% betrekking op deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. Het betreft hier voornamelijk de facturen inzake uitvoering van wettelijke en verzoektaken. De overige 19% heeft betrekking op vorderingen op niet-deelnemers.

De vorderingen zijn relatief jong. Op balansdatum is 91,4% van de vorderingen jonger dan 30 dagen. 3,2% is meer dan 6 maanden oud. De ODZOB werkt in de loop van het jaar met voorschotfacturatie voor de werkprogramma's. Na afloop van het jaar worden de eindafrekeningen opgesteld en verzonden. Volgens de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) neemt de opdrachtgever binnen zes weken na ontvangst van zijn eindafrekening een beslissing over de acceptatie hiervan.

De post uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar betreft de aanhouding van liquide middelen bij het rijk in het kader van schatkistbankieren. Conform de overeenkomst met Agentschap van de Generale Thesaurie worden overtollige middelen in de vorm van een rekeningcourant bij het rijk ondergebracht. Onderstaande analyse geeft inzicht in de mate waarin de ODZOB de drempelbedragen (maximumbedrag dat niet afgestort hoeft te worden bij het rijk in het kader

van schatkistbankieren) gebruikt heeft. Aangezien het banksaldo op een vast tijdstip automatisch afgeroomd wordt en er na dit tijdstip nog betalingen binnen kunnen komen, is het mogelijk dat het drempelbedrag in incidentele gevallen overschreden wordt. Uit onderstaand overzicht blijkt dat dit in het tweede en derde kwartaal in geringe mate het geval is geweest. De overige kwartalen is de ODZOB onder het drempelbedrag gebleven.

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren * bedragen x 1.000 €

		Verslagjaar: 2018			
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**243**	**252**	**282**	**229**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	7	0	0	21
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	2	32	0
(1) Berekening drempelbedrag		**Verslagjaar**			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	17.788			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	17.788			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		**Kwartaal 1**	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	21.830	22.938	25.901	21.086
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	243	252	282	229

De post overige vorderingen betreft vorderingen bij privaatrechtelijke instellingen en zijn jonger dan 30 dagen.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uitsluitend uit een tegoed bij de Bank Nederlandse Gemeenten:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Bank BNG	122.540	102.394
Totaal liquide middelen	**122.540**	**102.394**

Overlopende activa

Overlopende activa zijn als volgt onderverdeeld:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Overige nog te ontvangen bedragen	1.178.532	1.305.324
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	291.706	250.962
Totaal overlopende activa	**1.470.238**	**1.556.286**

De post "Overige nog te ontvangen bedragen" betreft voornamelijk nog te factureren bedragen aan openbare lichamen voor reeds verrichte werkzaamheden. Vrijwel het gehele bedrag betreft te factureren bedragen aan deelnemers in de GR.

De vooruitbetaalde bedragen betreffen uitgaven die gedaan zijn voor het kalenderjaar 2019.

3.1.3.2 Passiva

Vaste financieringsmiddelen

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.
Over boekjaar 2017 was er geen resultaat te bestemmen.
Het resultaat over 2018 is na tariefcorrectie nihil. Dit betekent dat het eigen vermogen op 31 december 2018 bestaat uit de algemene reserve en de egalisatiereserve verlofkosten volgens onderstaand overzicht.

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Algemene reserve	1.200.000	1.262.000
Bestemmingsreserve	314.541	314.541
Resultaat boekjaar voor bestemming	0	0
Totaal eigen vermogen	**1.514.541**	**1.576.541**

- *Algemene reserve*

De algemene reserve is benoemd als de weerstandscapaciteit. De reserve bedroeg eind 2017 € 1.262.000,- Het AB heeft in de vergadering van 05 oktober 2017 besloten om € 62.000,- terug te betalen aan de deelnemers om op deze wijze de omvang van de algemene reserve in overeenstemming te brengen met de richtlijn zoals opgenomen in de door het AB vastgestelde Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2018.

- *Bestemmingsreserves*

De ODZOB heeft een bestemmingsreserve "Egalisatiereserve verlofkosten" gevormd. Deze reserve is gevormd omdat het tegoed aan verlofdagen in feite een claim is op de toekomstige capaciteit. Immers wanneer dat verlof opgenomen wordt zal dat resulteren in lagere baten aangezien de capaciteit ontbreekt om opdrachten uit te voeren, dan wel zal dit resulteren in meer inhuur om de opdrachten alsnog uit te

kunnen voeren. Door (een deel van) deze verplichting jegens het personeel op de balans op te nemen, kunnen de gevolgen van verlofopnamen voor de in de toekomst te realiseren resultaten gedempt worden. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen waarbij geen sprake is van een jaarlijks vergelijkbaar volume dient volgens het BBV een verplichting op de balans opgevoerd te worden. Daarom heeft de ODZOB onder overlopende passiva een post van € 178.000,- opgenomen voor het afdekken van het fluctuerende deel van deze verplichting. Daarnaast heeft de ODZOB bovengenoemde bestemmingsreserve voor het vastere deel. Ultimo 2018 bedraagt de bestemmingsreserve egalisatie verlofkosten € 314.541, -.

Het verloop van de reserves is in onderstaande tabel weergegeven:

Staat van reserves * bedragen x 1 €

Naam reserve	Saldo 1 januari 2018	Resultaats bestemming 2017	Toevoegingen 2018	Onttrekkingen 2018	Saldo 31 december 2018
Algemene reserves:					
Algemene reserve	1.262.000	0	0	62.000	1.200.000
Totaal algemene reserves	1.262.000	0	0	62.000	1.200.000
Bestemmingsreserves:					
Egalisatie reserve verlofkosten	314.541	0	0	0	314.541
Totaal bestemmingsreserves	314.541	0	0	0	314.541
Totaal van de reserves	**1.576.541**	**0**	**0**	**62.000**	**1.514.541**

Voorzieningen

De ODZOB heeft geen voorzieningen gevormd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Onderhandse leningen:		
-Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0	0
Totaal vaste schulden	**0**	**0**

De laatste tranche van de lening bij de BNG is midden 2017 afgelost.
De totale rentelast voor het jaar 2018 met betrekking tot genoemde lening bedraagt € 0,-

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen.

Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto vlottende schulden bestaat uitsluitend uit de post “Overige schulden”:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Overige schulden	850.989	926.477
Totaal netto-vlottende schulden	**850.989**	**926.477**

De overige schulden bestaan uit de volgende posten:

- Te betalen aan openbare lichamen € 152.040,-
  Deze post betreft een reguliere post uit de exploitatie en de Vennootschapsbelasting over de jaren 2016, 2017 en 2018.
- Crediteuren € 698.949,-
  Dit betreft uitsluitend vorderingen van privaatrechtelijke instanties.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende posten:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	516.202	361.681
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.887.118	3.766.760
Totaal overlopende passiva	**3.403.320**	**4.128.441**

Toelichting op de diverse posten:

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Onder deze post is voor een bedrag van € 338.202,- aan kosten verantwoord die op 2018 betrekking hebben, maar waarvoor de factuur pas in 2019 wordt ontvangen. Daarnaast is er een verplichting voor verlofdagen opgenomen, welke boven het jaarlijks gelijkblijvend deel uitgaan, voor een bedrag van € 178.000,-.

- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

Per balansdatum bestaan deze overige vooruitontvangen bedragen geheel uit schulden aan overheidslichamen met een totaal van (€ 2.887.118,-).
Hieronder zijn opgenomen de gefactureerde voorschotten op werkprogramma's minus de gerealiseerde kosten op deze werkprogramma's (€ 623.013,-), alsmede de verplichting jegens deelnemers i.v.m.

nacalculatie van de in 2018 gehanteerde tarieven. Teneinde bij deelnemers de werkelijke kostprijs in rekening te brengen heeft het AB heeft besloten om indien de algemene reserve het gewenste niveau heeft, in geval van positieve exploitatie de ODZOB een nacalculatie te laten maken van de gehanteerde tarieven. Deze nacalculatie heeft geleid tot een verplichting jegens de deelnemers ad. € 488.645,- .
Tenslotte is onder deze post opgenomen het bedrag van de vooruitontvangen ISV-gelden (€ 1.775.460,-) welke nog besteed gaan worden. Zie specificatie.

Verloop vooruitontvangen ISV-gelden * bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2017	Ontvangsten	Bestedingen	Ultimo 2018
Gemeenschappelijk budget regio	1.710.886		52.205	1.658.681
Budget individuele gemeenten	116.779		0	116.779
TOTAAL ISV gelden	1.827.665	0	52.205	1.775.460

3.1.3.3 Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

De niet in de balans opgenomen belangrijke verplichtingen kunnen betrekking hebben op langlopende overeenkomsten alsook op verplichtingen die slechts voor een jaar of korter zijn aangegaan en ultimo jaar nog voortduren. In verband met de relevantie zijn in dit overzicht uitsluitend de belangrijkste contracten opgenomen, waarbij de verplichting een totale waarde van € 25.000, - overstijgt.
Het gaat daarbij om de volgende posten:

Niet uit de balans blijkende verplichtingen * bedragen x 1 €

Omschrijving	Totaalbedrag restant looptijd	Financiële dekking
Huisvesting		
Huurverplichting pand Wal 28 te Eindhoven*	922.000	reguliere begroting
Postverwerking	53.000	reguliere begroting
Schoonmaakkosten	38.000	reguliere begroting
Automatisering		
Licentiekosten	84.000	reguliere begroting
Overig		
Autolease	109.000	reguliere begroting
Salarisverwerking	105.000	reguliere begroting

* Bij het vaststellen van de verplichting is het uitgangspunt gehanteerd dat de breakoptie wordt toegepast.

In aanvulling op bovenstaande dienen nog enkele aanvullende opmerkingen geplaatst te worden m.b.t. arbeidskostengerelateerde verplichtingen.
Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) mogen geen voorzieningen worden gevormd noch anderszins verplichtingen worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Ten aanzien arbeidskostengerelateerde verplichtingen die qua volume fluctueren, dient volgens BBV-voorschrift wel een verplichting op de balans getoond te worden.
De ODZOB beschouwt het gemiddelde van de openstaande verlofuren over de jaren 2013, 2014 en 2015 als verplichting met vergelijkbaar volume. Dit openstaande verlof vertegenwoordigt een waarde van € 382.000, -. Hiervoor is conform de regelgeving geen verplichting opgenomen. Wel staat hier een bestemmingsreserve ter grootte van € 314.541, - tegenover.

De verlofrechten van het personeel die boven het gemiddelde niveau per FTE (over de jaren 2013, 2014 en 2015) uitgaan, worden beschouwd als het fluctuerende deel, waarvoor de ODZOB conform de regelgeving een verplichting heeft opgenomen. Deze verplichting bedroeg eind 2017 € 193.000,- en is op basis van de actuele gegevens bijgesteld naar € 178.000,- ultimo 2018.

3.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

3.4.1 Overzicht van baten en lasten

Onder paragraaf 3.2 is het overzicht van baten en lasten opgenomen. Dit overzicht geeft inzicht in het gerealiseerde resultaat en de samenstelling daarvan. Per programma zijn de baten en lasten weergegeven. Ook de algemene dekkingsmiddelen, kosten van de overhead, bedrag van de heffing voor de VBP en bedrag voor onvoorzien zijn conform BBV in het overzicht opgenomen. Als referentie zijn zowel de primaire begrotingscijfers als de begrotingscijfers na wijziging opgenomen. Zoals eerder aangegeven blijkt uit dit overzicht dat het totaal in 2018 gerealiseerde resultaat na tariefcorrectie € 0, - (vóór tariefscorrectie € 488.645,-) bedraagt.
De totale baten van de programma's Dienstverlening en Collectieve taken zijn na tariefcorrectie gestegen van € 17,75 mln. naar € 19,48 mln. Het resultaat op deze programma's is in totaal afgenomen met € 0,05 mln. Hieruit blijkt dat de direct aan de programma's toegerekende kosten (exclusief overhead) nagenoeg gelijke tred hielden met de ontwikkeling van de baten. Verder blijkt uit het overzicht dat de overheadkosten ondanks deze stijging van de baten nauwelijks een stijging (€ 0,04 mln.) tonen. Samen met de positieve afwijking van algemene dekkingsmiddelen en de ongebruikte post onvoorzien resulteert dit er in dat het gerealiseerde totale resultaat gelijk is aan het begrote resultaat.

In de navolgende overzichten wordt een nadere analyse van de resultaten per programma gegeven.

Programma Dienstverlening

Programma Dienstverlening * bedragen x 1€

	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018 voor tariefscorrectie	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Afwijking realisatie na tariefscorrectie t.o.v. begroting
Baten				
Basistaken	5.250.602	5.551.649	5.401.971	151.369
Verzoektaken	11.188.175	13.197.135	12.882.631	1.694.456
Totaal baten	16.438.777	18.748.784	18.284.602	1.845.825
Lasten				
Basistaken	3.570.195	3.769.167	3.769.167	198.973
Verzoektaken	7.702.130	9.295.868	9.295.868	1.593.738
Totaal lasten	11.272.325	13.065.036	13.065.036	1.792.711
Totaal saldo van baten en lasten	**5.166.452**	**5.683.748**	**5.219.567**	**53.114**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Ontrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	**5.166.452**	**5.683.748**	**5.219.567**	**53.114**

De begrote baten voor het programma dienstverlening betreffen baten uit uren en werden begroot tegen integraal (bij de deelnemers in rekening te brengen) tarief. De lasten behorende bij deze uren werden daarentegen conform BBV-voorschrift begroot tegen het tarief exclusief overheadkosten. Externe directe projectkosten worden niet begroot aangezien deze lastig voorspelbaar zijn én één op één in rekening

gebracht worden bij de opdrachtgevers. Deze methodiek resulteerde in de begroting in een geraamd positief programmaresultaat van € 5.166.452,-. Dit resultaat dient ter dekking van de overheadkosten.
De gerealiseerde baten zijn (vóór tariefcorrectie) gestegen met € 2.310.007,-. De toename van de baten betrof voor een bedrag van € 605.959,- uit meer in rekening gebrachte externe projectkosten die één op één doorbelast worden en voor het restant van € 1.704.048,- uit extra in rekening gebrachte uren als gevolg van een hoger opdrachtniveau.
De gerealiseerde lasten kennen eenzelfde ontwikkeling. De kosten van in rekening gebrachte externe projectkosten zijn met € 605.959,- gestegen. De kosten van de in rekening gebrachte uren zijn gestegen met € 1.186.752,-.
De toename in baten uit uren (vóór tariefcorrectie) vertoont nagenoeg gelijke tred met de toename aan toegerekende kosten voor deze uren, namelijk een toename van 10,4% respectievelijk 10,5%. Dit betekent, aangezien het gemiddelde verkooptarief nagenoeg gelijk bleef, dat de kosten per direct uur nagenoeg conform begroting zijn. De stijging van het resultaat vóór tariefcorrectie betreft daarom vrijwel uitsluitend de overdekking van de overheadkosten als gevolg van een groter opdrachtvolume. Toepassing van de tariefcorrectie ten bedrage van € 464.182,- betekent dan in feite dat de overdekking op overheadkosten wordt terugbetaald.
Tenslotte kan gemeld worden dat de extra baten uitsluitend veroorzaakt werden door extra opdrachten van deelnemers. De opdrachtverlening door niet-deelnemers liet een daling zien. Ter informatie wordt in onderstaand overzicht de verdeling van de gerealiseerde baten uit uren (€ 18.284.602 -/- € 606.959,- = € 17.677.643,-) verdeeld over basis- en verzoektaken deelnemers en niet-deelnemers getoond. Details betreffende de ontwikkeling van de opdrachtverlening per opdrachtgever zijn te vinden in bijlage 1.

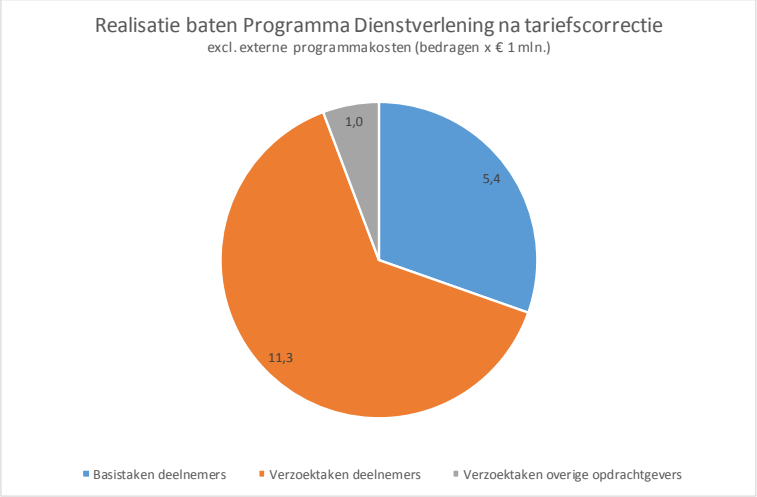

Programma Collectieve taken

Programma Collectieve taken * bedragen x 1€

	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018 voor tariefscorrectie	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Afwijking realisatie na tariefscorrectie t.o.v. begroting
Baten				
Inzet uren	1.172.749	902.753	878.290	-294.459
Inzet middelen	136.030	319.267	319.267	183.237
Totaal baten	1.308.779	1.222.020	1.197.557	-111.222
Lasten				
Lasten	982.465	971.727	971.727	-10.738
Totaal lasten	982.465	971.727	971.727	-10.738
Totaal saldo van baten en lasten	**326.314**	**250.293**	**225.830**	**-100.484**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Ontrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	**326.314**	**250.293**	**225.830**	**-100.484**

De begrote baten voor het Programma Dienstverlening bestaan uit de bij deelnemers in rekening te brengen uren en directe externe projectkosten die in het kader van het Programma Collectieve taken gemaakt worden. De baten uit uren werden begroot tegen integraal tarief. Volgens de begroting bedraagt het totaal baten uit uren € 1.172.749,- en de baten uit in rekening te brengen directe externe projectkosten € 136.030,-. De lasten behorende bij deze uren werden daarentegen conform BBV-voorschrift begroot tegen het tarief exclusief overheadkosten. De lasten behorende bij de externe projectkosten (inzet middelen) werden één op één conform de baten begroot. Deze methodiek resulteerde in de begroting in een geraamd positief programmaresultaat van € 326.314,-. Dit resultaat dient ter dekking van de overheadkosten.

In 2018 zijn er minder uren op collectieve taken gerealiseerd dan voorzien in de begroting. Voor inhoudelijke toelichting op de realisatie zie paragraaf 2.3.3. Minder gerealiseerde uren betekent dat er minder uren zijn die tegen integrale kosten worden afgerekend en dus ook minder dekking van de overhead en daarmee minder resultaat. Het resultaat is vóór tariefcorrectie als gevolg daarvan € 76.021,- lager dan begroot. Dat er minder uren gemaakt zijn is voor een belangrijk deel het gevolg van het feit dat de activiteiten voor SSiB niet meer door eigen medewerkers worden uitgevoerd, maar ingekocht worden bij de ODBN. De post externe kosten (inzet middelen) is dan ook aanzienlijk (€ 183.237,-) hoger dan begroot. De in de begroting geraamde baten voor het programma collectieve taken worden steeds in één keer bij de deelnemers in rekening gebracht.
Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de in rekening gebrachte baten € 1.308.779,- bedragen en dat de realisatie hierop € 1.222.020,- bedraagt. Voor het verschil van € 86.759,- zullen in 2019 activiteiten uitgevoerd worden voor dit programma. Hiervoor zal zoals gebruikelijk een begrotingswijziging voor begroting 2019 ingediend worden.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018 voor tariefscorrectie	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Afwijking realisatie na tariefscorrectie t.o.v. begroting
Baten	40.000	65.940	65.940	25.940
Lasten	0	0	0	0
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	**40.000**	**65.940**	**65.940**	**25.940**

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van overige algemene dekkingsmiddelen wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 25.940,-. Begroot werden hier de aan latende partijen door te belasten garantiesalarissen (€ 0,04 mln.). In de realisatie bleek het door te belasten bedrag aan garantiesalarissen € 0,02 mln. hoger te zijn. Verder zijn onder deze post enkele kleine overige inkomsten verantwoord.

Kosten van de overhead

De ontwikkeling van de overheadkosten is in onderstaande tabel weergegeven.

Kosten van de overhead * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018 voor tariefscorrectie	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Afwijking realisatie na tariefscorrectie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0	0
Lasten	5.457.766	5.494.725	5.494.725	36.959
Saldo kosten van de overhead	**-5.457.766**	**-5.494.725**	**-5.494.725**	**-36.959**

Overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Conform BBV-voorschrift zijn deze apart begroot en verantwoord. Volgens BBV worden de volgende kosten tot de overheadkosten gerekend:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- P&O / HRM;
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- Interne en externe communicatie (m.u.v. klantcommunicatie);
- Juridische zaken (bedrijfsvoering, of bedrijfsvoeringstaak op afdeling);
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering (ICT) (voor zover niet direct toe te rekenen);
- Facilitaire zaken en huisvesting;
- DIV;
- Managementondersteuning primair proces;

Uit de tabel blijkt dat de werkelijke overheadkosten slechts zeer beperkt afwijken van de begroting. Dit ondanks de aanzienlijke toename van activiteiten van de dienst. De overheadkosten waren € 36.959,- ofwel

0,6% hoger dan begroot. Hoewel het totale bedrag aan overheadkosten beperkt is gestegen, heeft er wel verschuiving binnen de kostensoorten die deel uitmaken van de overheadkosten plaats gevonden. Onderstaand een overzicht van de belangrijkste afwijkingen:

Kosten van de overhead naar kostensoort * bedragen x 1€

POST	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Afwijking t.o.v. begroting
Personeel	3.842.415	3.955.634	113.219
Uitbesteding	75.000	168.501	93.501
Kapitaallasten	450.846	234.191	-216.655
Organisatiekosten	1.089.505	1.136.399	46.894
Totaal kosten overhead	5.457.766	5.494.725	36.959

Toelichting op de afwijkingen:

Personeelskosten: + € 113.219,-
- Meer Fte's (2,7)
- Lagere kosten per FTE als gevolg van goedkopere mix vast en inhuur personeel én inhuur aanzienlijk goedkoper dan begroot
- hogere overige kosten i.v.m. enkele outplacement trajecten en werving en selectie

Onderzoek en advies: + € 93.500,-
- Extra kosten externe ondersteuning inkoop
- Duurder contract accountant
- Kosten i.v.m. fiscale advisering VPB

Kapitaallasten: -/- € 216.655,-
- Achterblijvende investeringen
- Lagere rentekosten

Overige organisatiekosten: + € 46.894,-
- Diverse kleinere posten

Meer details over de ontwikkeling van de diverse kostensoorten van overhead en exploitatie worden gegeven in bijlage 3

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting (VPB) * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018 voor tariefscorrectie	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Afwijking realisatie na tariefscorrectie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	16.612	16.612	16.612
Saldo heffing voor de VPB	0	-16.612	-16.612	-16.612

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 belastingplicht voor overheidsondernemingen. Dit betekent dat vanaf dat moment overheden mogelijk over de winst van (een deel van) hun activiteiten vennootschapsbelasting (Vpb) dienen af te dragen. Het gaat daarbij om (geclusterde) activiteiten die voor de Vpb kwalificeren als onderneming en waarop geen objectvrijstellingen van toepassing zijn. Deze wetgeving is ook van toepassing op de ODZOB. In 2016 heeft de ODZOB in samenwerking met een extern adviseur haar activiteiten geïnventariseerd. Inmiddels is op basis hiervan een kwalitatieve inventarisatie gemaakt en is e.e.a. verder uitgewerkt en aan de fiscus voorgelegd. In eerste instantie was het de verwachting dat, voor zover de activiteiten van de ODZOB als onderneming zouden classificeren, deze voor vrijstelling in aanmerking zouden komen. Nadere afstemming leert dat dit niet het geval is en dat voor een klein deel van de activiteiten de ODZOB toch voor heffing van vennootschapsbelasting in aanmerking komt. Het betreft hier nagenoeg uitsluitend de werkzaamheden die de ODZOB uitvoert in opdracht van derden. In bovenstaande tabel is het totale te verwachten bedrag aan vennootschapsbelasting over de jaren 2016, 2017 en 2018 opgenomen. Aangezien het ten tijde van het opstellen van de begroting de verwachting was dat geen vennootschapsbelasting verschuldigd was, is het gehele bedrag van € 16.612,- een afwijking t.o.v. de begroting.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Zoals uit het overzicht van baten en lasten in paragraaf 3.2 blijkt hebben zich in 2018 geen toevoegingen en onttrekkingen aan reserves voorgedaan die betrekking hebben op de baten en lasten. In 2018 heeft alleen een terugbetaling van overtollige algemene reserves plaats gevonden van € 62.000,- Deze is getoond in de toelichting op de balans.

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Bedrag voor onvoorzien * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018 voor tariefscorrectie	Realisatie 2018 na tariefscorrectie	Afwijking realisatie na tariefscorrectie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0	0
Lasten	75.000	0	0	-75.000
Saldo onvoorzien	**-75.000**	**0**	**0**	**75.000**

De post onvoorzien werd niet aangewend in 2018 en leidt daarmee tot een positieve afwijking op het resultaat.

Incidentele baten en lasten op programma's

Er is in 2018 geen sprake van incidentele baten of lasten op de programma's. Derhalve is er ook geen overzicht toegevoegd.

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Er is geen sprake van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Derhalve is er ook geen overzicht toegevoegd.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Het Algemeen Bestuur heeft op basis van advies van de auditcommissie in het controleprotocol 2018 vastgelegd dat de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld dient te worden op het totaal van de begroting en

niet per programma. Daarnaast is in het controleprotocol vastgelegd dat passend hogere lasten én baten (direct gerelateerde opbrengsten) niet leiden tot onrechtmatigheid mits afdoende toegelicht in de jaarrekening. In de voorliggende toelichting op de programma's en op het totale overzicht van baten en lasten is toegelicht dat de extra kosten rechtstreeks verband houden met de extra opbrengsten die gegenereerd zijn. Daarmee kan geconcludeerd worden dat t.a.v. de rechtmatigheid aan het begrotingscriterium is voldaan.

Analyse begrotingsoverschrijdingen
Saldo programma dienstverlening: + € 53.115,-
Hogere opbrengst als gevolg van hoger niveau van opdrachtverlening door deelnemers.
Kosten zijn relatief minder gestegen i.v.m. het feit dat overheadkosten niet toegerekend worden.
Daarnaast blijven de kosten per direct uur nagenoeg gelijk als gevolg van een aantal elkaar compenserende invloeden. Zo bleef, zoals in Berap II reeds aangegeven, de productiviteit van de medewerkers achter als gevolg van het inleren van nieuwe medewerkers. De invloed hiervan op het uurtarief werd gecompenseerd door gemiddeld lagere salaris en inhuurkosten.
Saldo programma Collectieve taken: -/- € 100.484,-
De totale realisatie op het programma Collectieve Taken is iets achter gebleven.
Bij de realisatie van het programma Collectieve taken zijn minder uren en meer externe projectkosten gemaakt dan voorzien in de begroting.
Uren leiden tot positief resultaat omdat kosten van uren niet tegen integraal tarief worden toegerekend. Minder uren betekent minder positief resultaat.
Externe projectkosten worden één op één in rekening gebracht en leiden niet tot resultaat.
Voor een belangrijk deel betreffen de minder uren een switch van uren naar externe kosten i.v.m. het uitbesteden van SSiB taken aan de ODBN.
Saldo algemene dekkingsmiddelen: + € 25.940,-
Betreft uitsluitend hogere baten, daarom geen begrotingsoverschrijding

Gebeurtenissen na balansdatum
Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de presentatie van balans en overzicht van baten en lasten.

3.4.2 Exploitatielasten en directe programmakosten

De exploitatie kosten zijn toegelicht binnen de afzonderlijke programma's.
Een detailoverzicht waarin inzicht gegeven wordt in de toerekening van de totale exploitatiekosten aan de programma's en aan de overhead is weergegeven in bijlage 3.

3.5 Informatie in het kader van de Wet normering topinkomens WNT

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden.

De verantwoording is opgesteld op basis van de voor de ODZOB van toepassing zijnde regelgeving waarbij het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang van het dienstverband. De omvang van het dienstverband kan nooit groter zijn dan 1,0 fte. Het voor de

ODZOB toepasselijke bezoldigingsmaximum bedraagt in 2018 € 189.000, - en betreft het algemene bezoldigingsmaximum.

Voor de ODZOB wordt m.b.t. verslagjaar 2018 onderscheid gemaakt in:

- Leidinggevende topfunctionaris(sen);
- Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700, - of minder.

Het hierna volgende overzicht betreft een overzicht van de leidinggevende topfunctionaris(sen):

Leidinggevende topfunctionaris(sen) * bedragen x € 1

Functionaris	**J.M.L. Tolsma**
Functie(s)	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	110.752
Beloningen betaalbaar op termijn	17.473
Subtotaal	*128.225*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Totale bezoldiging	**128.225**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2017	
Functie(s)	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband 2017 (in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.039
Beloningen betaalbaar op termijn	15.637
Subtotaal	*121.676*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000
Totaal bezoldiging 2017	**121.676**

De WNT bezoldiging over 2017 van J.M.L. Tolsma zoals opgenomen in de WNT verantwoording is aangepast ten opzichte van de WNT bezoldiging 2017 zoals opgenomen in de jaarrekening 2017. Over 2017 was de beloning betaalbaar op termijn onjuist bepaald. De beloning betaalbaar op termijn bedroeg € 15.637 in plaats van de in de verantwoording opgenomen € 7.092 . De WNT bezoldiging is als gevolg

hiervan aangepast van € 113.138 naar € 121.676. Deze wijziging heeft niet geleid tot een onverschuldigde betaling.

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionaris met een dienstbetrekking heeft geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

In de volgende tabel zijn de leden van het AB en DB van de ODZOB opgenomen. Voor allen geldt dat zij deze bestuursfunctie onbezoldigd verrichten. Ook ontvangen zij geen onkosten vergoeding van de ODZOB. Zij vallen hiermee onder de categorie topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700, - of minder.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700, - of minder (leden AB/DB)

Deelnemer	Naam		Van	Tot
Gemeente Asten	de heer Th.M. Martens (Theo)	AB	1 januari 2018	31 december 2018
Gemeente Bergeijk	de heer M.M. Kuijken (Mathijs)	AB	1 januari 2018	30 april 2018
Gemeente Bergeijk	de heer S. Luijten (Stef)	AB	1 mei 2018	31 december 2018
Gemeente Best	de heer M. van Schuppen (Marc)	AB / DB	1 januari 2018	31 december 2018
Gemeente Bladel	de heer A.J. van der Hout	AB	1 januari 2018	25 april 2018
Gemeente Bladel	de heer A.P. d'Haens (Fons)	DB	26 april 2018	31 december 2018
Gemeente Cranendonck	de heer F.M. Kuppens (Frans)	AB	1 januari 2018	28 mei 2018
Gemeente Cranendonck	de heer F. van der Wiel (Frits)	AB	29 mei 2018	31 december 2018
Gemeente Deurne	de heer M.H. Biemans (Marinus)	AB	1 januari 2018	14 mei 2018
Gemeente Deurne	de heer H. Verhees (Helm)	AB	15 mei 2018	31 december 2018
Gemeente Eersel	de heer C.A.A.A. Tönissen (Chris)	AB	1 januari 2018	4 juli 2018
Gemeente Eersel	de heer E. Beex (Eric)	AB	5 juli 2018	31 december 2018
Gemeente Eindhoven	mevrouw M. Schreurs (Mary-Ann)	DB	1 januari 2018	28 mei 2018
Gemeente Eindhoven	de heer J.W.M. van der Meer (Jan)	DB	29 mei 2018	31 december 2018
Gemeente Geldrop-Mierlo	mevrouw M. Verdouw (Miranda)	AB	1 januari 2018	4 juni 2018
Gemeente Geldrop-Mierlo	de heer R. van Otterdijk (Rob)	AB	5 juni 2018	31 december 2018
Gemeente Gemert-Bakel	mevrouw A.A.H.C.M. van Extel – van Katwijk (Anke)	AB	1 januari 2018	31 december 2018
Gemeente Heeze-Leende	mevrouw W.J.F. van der Rijt - van der Kruis (Wilma)	DB	1 januari 2018	7 mei 2018
Gemeente Heeze-Leende	de heer P. van der Stek (Pieter)	DB	8 mei 2018	31 december 2018
Gemeente Helmond	de heer P.H.M. Smeulders (Paul)	AB	1 januari 2018	28 mei 2018
Gemeente Helmond	mevrouw G. van den Waardenburg (Gaby)	AB	29 mei 2018	31 december 2018
Gemeente Laarbeek	de heer A.J.L. Meulensteen (Tonny)	AB / DB	1 januari 2018	31 december 2018
Gemeente Nuenen c.a.	de heer M. Jansen (Martien)	AB	1 januari 2018	11 juni 2018
Gemeente Nuenen c.a.	de heer J. Pernot (Joep)	AB	12 juni 2018	31 december 2018
Gemeente Oirschot	de heer F. van Hoof (Frans)	DB	1 januari 2018	7 mei 2018
Gemeente Oirschot	de heer J. Heijman (Jan)	AB	8 mei 2018	31 december 2018
Gemeente Reusel-De Mierden	de heer C.H.A.M. van de Ven (Cees)	AB	1 januari 2018	30 april 2018
Gemeente Reusel-De Mierden	de heer P. van de Noort (Peter)	AB	1 mei 2018	31 december 2018
Gemeente Someren	de heer L.J.M. van de Moosdijk (Leon)	DB	1 januari 2018	15 april 2018
Gemeente Someren	de heer A.A.H. Swinkels (Louis)	AB	16 april 2018	31 december 2018
Gemeente Son en Breugel	de heer T.J.H. van den Nieuwenhuijzen	AB	1 januari 2018	31 december 2018
Gemeente Valkenswaard	de heer M.J.A. Bax (Marcel)	AB	1 januari 2018	17 mei 2018
Gemeente Valkenswaard	de heer T.P.T.H. Geldens (Theo)	AB	18 mei 2018	31 december 2018
Gemeente Veldhoven	de heer P. Wijman (Piet)	DB	1 januari 2018	13 mei 2018
Gemeente Veldhoven	de heer J. Rooijakkers (Jeroen)	AB	14 mei 2018	31 december 2018
Gemeente Waalre	de heer P.J. van Liempd (Paul)	AB	1 januari 2018	4 juni 2018
Gemeente Waalre	de heer A.C.W.A.M. van Holstein (Alexander)	AB	5 juni 2018	31 december 2018
Provincie Noord-Brabant	de heer J.J.C. van den Hout (Johan)	DB	1 januari 2018	31 december 2018

*AB = Lid Algemeen Bestuur

*DB = Lid Dagelijks Bestuur

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Bijlage 1.a Detailoverzicht baten per opdrachtgever (vóór tariefcorrectie)

Baten

Deelnemer	Begroting na wijziging 2018						Realisatie 2018 vóór tariefscorrectie						Realisatie 2017 vóór tariefscorrectie
	Landelijke basistaken	Verzoek taken	Programma Dienstverlening	Programma Collectieve taken[1)]	Totaal	In rekening te brengen externe kosten	Totaal taken	Landelijke basistaken	Verzoek taken	Programma Dienstverlening	Programma Collectieve taken[1)]	Totaal	In rekening te brengen externe kosten	Totaal taken	Totaal taken
Gemeente Asten	148.288	43.375	191.663	33.901	225.563	0	225.563	239.274	178.522	417.796	35.801	453.597	12.281	465.879	275.438
Gemeente Bergeijk	118.564	105.954	224.519	31.990	256.508	0	256.508	148.162	94.646	242.808	33.783	276.592	10.557	287.149	283.818
Gemeente Best	162.004	165.137	327.141	28.130	355.272	0	355.272	175.870	528.559	704.429	29.708	734.137	23.573	757.710	660.972
Gemeente Bladel	149.074	105.745	254.819	41.481	296.300	0	296.300	107.048	138.438	245.486	43.807	289.292	9.422	298.715	365.246
Gemeente Cranendonk	114.249	21.308	135.557	41.920	177.476	0	177.476	221.941	284.213	506.154	44.270	550.424	7.800	558.223	448.405
Gemeente Deurne	273.222	220.181	493.403	54.652	548.055	0	548.055	395.364	507.319	902.683	57.716	960.400	24.503	984.903	892.409
Gemeente Eersel	106.508	43.692	150.200	52.150	202.350	0	202.350	132.548	77.382	209.930	55.074	265.004	5.327	270.331	243.321
Gemeente Eindhoven	429.602	953.852	1.383.455	118.038	1.501.492	0	1.501.492	425.567	804.602	1.230.170	124.656	1.354.826	94.663	1.449.489	1.462.502
Gemeente Gemert-Bakel	46.074	148.338	194.412	38.647	233.059	0	233.059	62.615	233.818	296.433	40.814	337.247	33.296	370.542	315.182
Gemeente Geldrop-Mierlo	395.894	194.191	590.085	63.683	653.768	0	653.768	432.261	518.437	950.698	67.253	1.017.951	35.336	1.053.287	1.101.355
Gemeente Heeze-Leende	101.763	47.824	149.587	26.355	175.942	0	175.942	151.178	101.001	252.179	27.833	280.011	10.708	290.719	262.992
Gemeente Helmond	344.282	383.485	727.767	72.196	799.963	0	799.963	357.338	418.592	775.930	76.244	852.174	44.841	897.014	734.361
Gemeente Laarbeek	204.750	88.449	293.199	43.637	336.835	0	336.835	245.930	707.632	953.562	46.083	999.646	27.794	1.027.439	774.187
Gemeente Nuenen	52.294	104.445	156.739	21.006	177.745	0	177.745	115.264	267.165	382.428	22.184	404.612	10.234	414.846	274.838
Gemeente Oirschot	113.666	24.783	138.450	40.378	178.827	0	178.827	117.913	146.484	264.398	42.642	307.040	10.431	317.471	603.165
Gemeente Reusel-de Mierden	95.687	0	95.687	24.876	120.563	0	120.563	129.537	50.474	180.011	26.271	206.282	6.801	213.083	199.646
Gemeente Someren	213.309	310.797	524.106	38.886	562.992	0	562.992	225.457	417.924	643.381	41.067	684.448	10.647	695.095	691.913
Gemeente Son en Breugel	77.079	69.173	146.253	31.905	178.157	0	178.157	140.401	158.920	299.321	33.694	333.014	8.080	341.094	279.048
Gemeente Valkenswaard	83.876	37.986	121.862	25.589	147.451	0	147.451	113.349	147.293	260.642	27.023	287.665	9.763	297.428	325.124
Gemeente Veldhoven	111.086	124.365	235.451	43.412	278.863	0	278.863	95.205	267.976	363.181	45.846	409.027	20.887	429.914	433.289
Gemeente Waalre	23.432	27.246	50.679	16.199	66.877	0	66.877	60.706	76.964	137.669	17.107	154.776	7.508	162.285	116.518
Subtotaal deelnemende gemeenten	3.364.205	3.210.872	6.575.077	869.028	7.444.051	PM	7.444.051	4.022.829	6.326.530	10.349.359	938.876	11.288.235	424.463	11.582.616	10.749.729
Provincie Noord-Brabant	1.885.897	3.694.924	5.580.821	268.111	5.848.931	0	5.848.931	1.430.596	5.479.738	6.910.333	283.144	7.193.477	138.088	7.331.564	6.109.494
Deelnemers buiten werkprogr.[3)]	0	3.047.744	3.047.744	0	3.047.744	0	3.047.744	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige klanten	0	1.225.180	1.225.180	0	1.225.180	0	1.225.180	0	1.013.203	1.013.203	0	1.013.203	43.420	1.056.623	1.289.068
Overgeheveld budget 2017	0	0	0	151.640	151.640	0	151.640	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	5.250.102	11.188.175	16.438.777	1.308.779	17.747.556	PM	17.747.556	5.523.524	12.819.301	18.142.825	1.222.020	19.364.845	605.959	19.970.804	18.142.290

[1)] Totaal Programma Collectieve taken is inclusief externe kosten

[2)] In 2019 worden projecten gerealiseerd ten laste van het restende budget (budget 2018 € 1.308.779 -/- realisatie 2018 € 1.222.020 = € 86.759)

[3)] De realisatie deelnemers buiten werkprogramma is in bovenstaande tabel opgenomen in de kolom "Verzoektaken". In onderstaande tabel is ter info de realisatie t.o.v. de begroting weergegeven.

Deelnemers buiten werkprogramma	0	3.047.744	3.047.744	0	3.047.744	0	3.047.744	0	2.547.799	2.547.799	0	2.547.799	390.282	2.938.081	3.151.952

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Bijlage 1.b Detailoverzicht baten per opdrachtgever (na tariefcorrectie)

Baten

Deelnemer	Begroting na wijziging 2018						Realisatie 2018 na tariefscorrectie						Realisatie 2017 na tariefscorrectie
	Landelijke basistaken	Verzoek taken	Programma Dienstverlening	Programma Collectieve taken[1)]	Totaal	In rekening te brengen externe kosten	Totaal taken	Landelijke basistaken	Verzoek taken	Programma Dienstverlening	Programma Collectieve taken[1)]	Totaal	In rekening te brengen externe kosten	Totaal taken	Totaal taken
Gemeente Asten	148.288	43.375	191.663	33.901	225.563	0	225.563	232.790	173.684	406.474	35.085	441.559	12.281	453.840	258.064
Gemeente Bergeijk	118.564	105.954	224.519	31.990	256.508	0	256.508	144.147	92.082	236.229	33.107	269.336	10.557	279.893	266.072
Gemeente Best	162.004	165.137	327.141	28.130	355.272	0	355.272	171.105	514.236	685.340	29.113	714.454	23.573	738.026	618.259
Gemeente Bladel	149.074	105.745	254.819	41.481	296.300	0	296.300	104.147	134.686	238.833	42.930	281.763	9.422	291.186	342.118
Gemeente Cranendonk	114.249	21.308	135.557	41.920	177.476	0	177.476	215.927	276.511	492.438	43.384	535.822	7.800	543.621	419.410
Gemeente Deurne	273.222	220.181	493.403	54.652	548.055	0	548.055	384.651	493.572	878.222	56.561	934.783	24.503	959.286	834.829
Gemeente Eersel	106.508	43.692	150.200	52.150	202.350	0	202.350	128.956	75.285	204.242	53.971	258.213	5.327	263.540	227.918
Gemeente Eindhoven	429.602	953.852	1.383.455	118.038	1.501.492	0	1.501.492	414.035	782.799	1.196.834	122.161	1.318.995	94.663	1.413.658	1.371.693
Gemeente Geldrop-Mierlo	46.074	148.338	194.412	38.647	233.059	0	233.059	60.918	227.482	288.400	39.997	328.397	33.296	361.692	295.377
Gemeente Gemert-Bakel	395.894	194.191	590.085	63.683	653.768	0	653.768	420.548	504.388	924.935	65.907	990.843	35.336	1.026.178	1.030.785
Gemeente Heeze-Leende	101.763	47.824	149.587	26.355	175.942	0	175.942	147.081	98.264	245.345	27.275	272.620	10.708	283.328	247.278
Gemeente Helmond	344.282	383.485	727.767	72.196	799.963	0	799.963	347.654	407.249	754.904	74.718	829.621	44.841	874.462	687.820
Gemeente Laarbeek	204.750	88.449	293.199	43.637	336.835	0	336.835	239.266	688.456	927.723	45.161	972.883	27.794	1.000.677	724.883
Gemeente Nuenen	52.294	104.445	156.739	21.006	177.745	0	177.745	112.140	259.925	372.065	21.740	393.805	10.234	404.039	257.542
Gemeente Oirschot	113.666	24.783	138.450	40.378	178.827	0	178.827	114.718	142.515	257.233	41.788	299.021	10.431	309.453	564.306
Gemeente Reusel-de Mierden	95.687	0	95.687	24.876	120.563	0	120.563	126.027	49.106	175.133	25.745	200.878	6.801	207.679	187.163
Gemeente Someren	213.309	310.797	524.106	38.886	562.992	0	562.992	219.348	406.599	625.947	40.245	666.191	10.647	676.838	647.746
Gemeente Son en Breugel	77.079	69.173	146.253	31.905	178.157	0	178.157	136.596	154.613	291.210	33.019	324.229	8.080	332.309	261.404
Gemeente Valkenswaard	83.876	37.986	121.862	25.589	147.451	0	147.451	110.278	143.301	253.579	26.482	280.061	9.763	289.824	304.184
Gemeente Veldhoven	111.086	124.365	235.451	43.412	278.863	0	278.863	92.625	260.715	353.340	44.928	398.268	20.887	419.155	406.973
Gemeente Waalre	23.432	27.246	50.679	16.199	66.877	0	66.877	59.061	74.878	133.939	16.765	150.703	7.508	158.212	109.487
Subtotaal deelnemende gemeenten	3.364.705	3.220.327	6.585.033	869.028	7.474.061	PM	7.474.061	3.982.018	5.060.847	9.042.865	920.082	10.652.446	424.451	11.265.897	10.053.832
Provincie Noord-Brabant	1.885.897	3.694.924	5.580.821	268.111	5.848.931	0	5.848.931	1.391.829	5.331.247	6.723.076	277.476	7.000.551	138.088	7.138.639	5.715.962
Deelnemers buiten werkprogr.[3)]	0	3.047.744	3.047.744	0	3.047.744	0	3.047.744	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige klanten	0	1.225.180	1.225.180	0	1.225.180	0	1.225.180	0	1.013.203	1.013.203	0	1.013.203	43.420	1.056.623	1.289.068
Overgeheveld budget 2017	0	0	0	151.640	151.640	0	151.640	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	5.250.602	11.188.175	16.438.777	1.308.779	17.747.556	PM	17.747.556	5.373.847	12.304.797	17.678.643	1.197.557	18.876.201	605.959	19.482.159	17.068.342

[1)] Totaal Programma Collectieve taken is inclusief externe kosten

[2)] In 2019 worden projecten gerealiseerd ten laste van het restende budget (budget 2018 € 1.308.779 -/- realisatie 2018 € 1.222.020 = € 86.759)

[3)] De realisatie deelnemers buiten werkprogramma's in bovenstaande tabel opgenomen in de kolom "Verzoektaken". In onderstaande tabel is ter info de realisatie t.o.v. de begroting weergegeven.

Bijlage 2 Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

		Beheersmaatregel	Classificering			4) verwachtings-waarde in €
			1) kans	2) effect in €	3) score	
a. Strategische risico's						
1.1	Bezuinigingen gemeentes en provincie welke leiden tot een omzet verlaging	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	1.662.500	12	665.000
1.3	Mutatie in werk, bijvoorbeeld taken Wbb / deregulering / lokaal beleid; t.z.t Omgevingswet	Deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties van dergelijke situaties, en zorgen dat capaciteit aangepast kan worden door te werken met flexibele schil.	60%	425.000	8	255.000
1.6	Verlies takenpakket aan kleine samenwerkingsverbanden en andere concurrenten	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	400.000	6	160.000
2	Niet realiseren van doelstellingen efficiency, standaardisatie, uitvoeringsbeleid, uniformiteit	Helder communiceren van de behoeften en voorwaarden voor succes, en de deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties van dergelijke situaties.	15%	800.000	6	120.000
b. Informatie risico's						
3.1	Ongewenst informatielek	De ODZOB zal zeer zorgvuldig moeten zijn in de informatie die zij verstrekt en beheert. De procesbeschrijvingen en de uitvoering van het proces moeten hierin voorzien.	60%	200.000	8	120.000
3.3	Uitval systemen	Betaalbare maatregelen treffen om uitval zo veel als mogelijk te voorkomen	60%	100.000	8	60.000
c. Imago/politieke risico's						
4	Onvoldoende kwaliteit geleverde producten / adviezen	De ODZOB werkt aan een kwaliteitssysteem om te voldoen aan de kwaliteitsnormen 2.1	40%	100.000	6	40.000
d. Materiële risico's						
e. Procedure risico's						
f. Aansprakelijkheidsrisico's						
8.2	Optreden personeel leidt tot aansprakelijkstelling ODZOB	Belangrijk is met name de zorg voor het kapitaal van de ODZOB dat bestaat uit deskundige medewerkers. Strategische personeelsplanning, individuele begeleiding personeel en voldoende aandacht voor met name opleidingen. Ook met betrekking tot communicatie en integriteit.	40%	100.000	6	40.000
8.3	Procedure leidt tot duur juridisch advies en claims uit rechtsgedingen	Kwaliteitssysteem, dat zorgvuldig werken bevordert (waaronder een goede dossieropbouw) en waardoor fouten geminimaliseerd worden.	40%	100.000	6	40.000
g. Financiële risico's						
9.1	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Strategische ICT planning maken voor komende 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen.	40%	350.000	6	140.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's						
i. Personeelsrisico's						
12.2	Mis-match personeel versus werk (mede als gevolg van organisatie ontwikkeling)	Goede monitoring ontwikkelingen, verwerken in strategisch personeelsplan en tijdig anticiperen door juiste opleidingen en personeelsmaatregelen.	40%	220.000	6	88.000
12.4	Hoge kosten t.b.v. in stand houden personeelsbestand (opleiding en werving)	Middels strategische personeelsplanning zoveel mogelijk vooruitkijken naar natuurlijke uitstroom en opvolgers klaarstomen via persoonlijk ontwikkelplan. Hierdoor verminderen kennis uitstroom. Bij jonge medewerkers is dit moeilijker te voorzien. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie.	60%	150.000	8	90.000
12.5	Te lage productiviteit (mede als gevolg van organisatie ontwikkeling)	Maandelijks op afdelingsniveau sturen. Medewerkers aanspreken. Relateren aan ziekteverzuim, mis-match, etc.	40%	200.000	6	80.000
12.6	Inhuur op overhead door bv ziekte	Door te zorgen voor goede arbeidsomstandigheden en goed werkklimaat trachten langdurig ziekteverzuim te voorkomen.	60%	100.000	8	60.000
Totaal risico's categorie 6 t/m 12				**4.907.500**		**1.958.000**

Toelichting bij de kolommen:

1. Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een 4-tal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3, 4. Situaties die zich zeker voordoen zijn niet als risico benoemd;
2. Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:
   - < € 100.000: wegingsfactor 1
   - € 100.000 - € 500.000: wegingsfactor 2
   - € 500.000 - € 1.000.000: wegingsfactor 3
   - > € 1.000.000: wegingsfactor 4
3. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico.
4. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen:

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie < 6 is, is het risico verder niet opgenomen. De regel is dan verder blanco. De totale verwachtingswaarde van de risico's met score < 6 bedraagt circa € 340.000,-

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Bijlage 3 Overzicht lasten verdeeld naar direct en overhead

Lasten

* bedragen x 1€

NR	POST	Begroting 2018 na wijziging			Realisatie 2018			Afwijking t.o.v. begroting		
		Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's	Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's	Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's
1	**PERSONEEL**									
1.0	*Fte*	*178,0*	*37,5*	*140,6*	*197,0*	*40,2*	*156,9*	*19,0*	*2,7*	*16,3*
1.1	Salariskosten	12.519.939	2.800.019	9.719.920	12.566.278	3.287.814	9.278.464	46.339	487.795	-441.456
1.2	Opleidingskosten	250.000	250.000	0	160.722	160.722	0	-89.278	-89.278	0
1.3	Individueel loopbaanbudget CAR UWO art 17.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4	Reis- en verblijfskosten	317.000	117.257	199.743	318.169	64.863	253.306	1.169	-52.394	53.563
1.5	Overige personeelskosten	132.000	119.853	12.147	254.865	317.440	-62.575	122.865	197.586	-74.721
1.6	Inhuur	2.586.800	555.285	2.031.514	3.523.253	124.795	3.398.458	936.453	-430.490	1.366.943
	TOTAAL personeel	15.805.739	3.842.415	11.963.324	16.823.286	3.955.634	12.867.652	1.017.547	113.219	904.328
2	**UITBESTEDING**									
2.1	Onderzoeken, advies	75.000	75.000	0	168.501	168.501	0	93.501	93.501	0
	TOTAAL uitbesteding	75.000	75.000	0	168.501	168.501	0	93.501	93.501	0
3	**KAPITAALLASTEN**									
3.1	Afschrijving gebouwen	33.912	33.912	0	52.053	52.053	0	18.141	18.141	0
3.2	Afschrijving vervoermiddelen	1.941	0	1.941	2.587	0	2.587	646	0	646
3.3	Afschrijving machines/apparaten/installaties	341.602	341.602	0	107.451	107.451	0	-234.151	-234.151	0
3.4	Afschrijving overige	53.332	53.332	0	74.026	74.026	0	20.694	20.694	0
3.6	Rente wegens externe financiering	22.000	22.000	0	660	660	0	-21.340	-21.340	0
	TOTAAL kapitaallasten	452.787	450.846	1.941	236.778	234.191	2.587	-216.009	-216.655	646
4	**ORGANISATIE KOSTEN**									
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	49.000	49.000	0	66.364	66.364	0	17.364	17.364	0
4.2	Printen / kopieren	40.000	40.000	0	30.587	30.587	0	-9.413	-9.413	0
4.3	ICT helpdesk / externe support	110.000	110.000	0	117.777	117.777	0	7.777	7.777	0
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	415.000	279.500	135.500	513.451	286.706	226.745	98.451	7.206	91.245
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	39.800	35.301	4.499	48.382	45.808	2.574	8.582	10.507	-1.925
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	43.000	29.504	13.496	51.910	37.644	14.266	8.910	8.140	770
4.7	Verzekeringen	30.000	30.000	0	33.110	33.110	0	3.110	3.110	0
4.8	Leaseauto's	28.000	28.000	0	26.864	26.864	0	-1.136	-1.136	0
4.9	Catering	4.700	4.700	0	0	0	0	-4.700	-4.700	0
4.10	Huur gebouw	268.000	289.000	0	270.855	270.855	0	2.855	-18.145	0
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	161.500	140.500	0	170.532	170.532	0	9.032	30.032	0
4.12	Uitbesteding salaris administratie	42.000	42.000	0	44.829	44.829	0	2.829	2.829	0
4.13	Overige kosten	12.000	12.000	0	3.035	5.323	-2.288	-8.965	-6.677	-2.288
	TOTAAL organisatie kosten	1.243.000	1.089.505	153.495	1.377.696	1.136.399	241.297	134.696	46.894	87.803
	TOTAAL LASTEN (vóór programmakosten)	17.576.526	5.457.766	12.118.760	18.606.262	5.494.725	13.111.537	1.029.736	36.960	992.779
7	**PROGRAMMA KOSTEN**									
7.1	Externe kosten t.b.v. programma Collectieve taken	136.030	0	136.030	319.267	0	319.267	183.237	0	183.237
7.2	Externe kosten t.b.v. opdrachten	PM	0	PM	605.959	0	605.959	605.959	0	605.959
	TOTAAL programma kosten	136.030	0	136.030	925.226	0	925.226	789.196	0	789.196
	TOTAAL LASTEN	17.712.556	5.457.766	12.254.790	19.531.487	5.494.725	14.036.763	1.818.931	36.960	1.781.975

Bijlage 4 Overzicht van baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld * bedragen x 1€

		Realisatie 2018 na tariefscorrectie		
		Baten	Lasten	Saldo
0.	**Bestuur en ondersteuning**			
0.4	Overhead		5.494.725	-5.494.725
0.5	Treasury	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	65.940	0	65.940
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)		16.612	-16.612
0.10	Mutaties reserves	0	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0
7.	**Volksgezondheid en milieu**			
7.4	Milieubeheer	18.072.012	13.033.688	5.038.324
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**			
8.3	Wonen en bouwen	1.410.147	1.003.075	407.072
Saldo van baten en lasten op taakvelden		**19.548.099**	**19.548.099**	**0**

Toelichting verdeling taakvelden naar programma's.

De toerekening van baten en lasten aan de taakvelden geschiedt op basis van de werknemers die op de betreffende taakvelden werkzaam zijn. De baten en lasten gegenereerd door medewerkers van team bouwen worden toegerekend aan taakveld wonen en bouwen. De baten en lasten gegenereerd door de overige medewerkers worden toegerekend aan taakveld Milieubeheer.

De toerekening van de taakvelden aan de programma's is eenvoudig.
Het programma collectieve taken bevat geen activiteiten behorend bij taakveld Wonen en bouwen en bestaat dus in zijn geheel uit baten en lasten uit taakveld Milieubeheer.
Taakveld wonen en bouwen én het restant van het taakveld Milieubeheer worden toegerekend aan programma Dienstverlening.

Bijlage 5 Samenwerking Brabantse Omgevingsdiensten

1. Inleiding

In Noord-Brabant zijn drie omgevingsdiensten, de ODZOB, ODBN en OMWB, met ieder hun eigen werkgebied en een grotendeels overeenkomstig takenpakket. Op het gebied van uitvoering, bedrijfsvoering, management en externe contacten wordt sinds het ontstaan van de omgevingsdiensten in 2013 steeds intensiever samengewerkt. Het 3-directeuren (3D)overleg van de diensten vervult een belangrijke regierol in deze samenwerking.
Het doel van deze samenwerking is drieledig:

a. Het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening;
b. Het vergroten van de doelmatigheid van de diensten;
c. Goede communicatie onderling en met relevante externe organisaties.

Het 3-directeurenoverleg komt acht keer per jaar bijeen en wordt daarbij ondersteund door drie secretarissen uit de diensten, die vergaderingen voorbereiden en zorgen voor de follow-up.
Het overleg faciliteert de informatie-uitwisseling, de afstemming en de gezamenlijke uitvoering van projecten. Door open met elkaar te communiceren leren de diensten van elkaar. Bovendien worden gezamenlijk onderwerpen verdeeld, waarbij telkens één van de directeuren als trekker verantwoordelijk is.

Strategische samenwerkingsagenda 2018
In 2018 heeft het overleg van de directeuren een nieuwe impuls gekregen door het opstellen van een strategische samenwerkingsagenda. De onderstaande agenda is gerealiseerd, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen strategische, inhoudelijke en overige samenwerkingsonderwerpen.

2. Strategische samenwerking

2.1 Implementatie Bor
Het Besluit Omgevingsrecht (Bor) is in 2017 vastgesteld door het rijk. In het Bor is met name het basistakenpakket van de omgevingsdiensten vastgelegd en wordt geregeld dat de bevoegde gezagen er voor zorgen dat er voor de werkgebieden van de omgevingsdiensten een uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid wordt vastgesteld.
In dit kader hebben de directeuren gekozen om voor vijf onderwerpen themasessies te beleggen met betrokken projectleiders om verdere afstemming en samenwerking te realiseren:

a. ROK/GUK toezicht- en handhaving
De omgevingsdiensten hebben in samenwerking met de bevoegde gezagen (deelnemers) operationele uitvoeringskaders opgesteld: ROK's (Regionale Operationele Kaders) of GUK (Gemeenschappelijk Uitvoeringskaders, in de regio Midden- en West-Brabant). Inmiddels zijn de Algemene Besturen van de drie omgevingsdiensten akkoord gegaan met deze uitvoeringskaders en zijn deze bekrachtigd door de bevoegde gezagen (of liggen deze ter bekrachtiging voor).
Bij het opstellen van deze uitvoeringskaders zijn dezelfde uitgangspunten geformuleerd, met name een risicogerichte benadering en is dezelfde methodiek voor risicoprioritering gebruikt. De kansen voor samenwerking met betrekking tot de uitvoeringskaders wordt door de directeuren hoog ingeschat. In de themasessie bleek dat er wel verschillen zijn in de bekostigingssystematiek. Afspraak is om 2019 samen uitwerking te geven aan een meerjarige branche- en risicogerichte aanpak, voor nader te bepalen branches.

b. Asbest
Asbest is als basistaak opgenomen in het Bor. Deze taak is relatief nieuw en sterk in ontwikkeling. In de themasessie zijn werkwijzen, taken besproken, waarbij er nog aanzienlijke verschillen bleken te staan in de opdrachtverlening door gemeenten.
De voorbereidingsgroep gaat door als gezamenlijk werkoverleg om de asbest taak door te ontwikkelen en van elkaar te leren.

c. Bodem
Diverse bodemtaken zijn opgenomen in het Bor en worden op vergelijkbare wijze uitgevoerd. In de themasessie is vooral gesproken over de complexe bevoegdheid- en taakverdeling. De komende overdracht in de Wet Bodembescherming (van provincie naar kleinere gemeenten) is besproken in relatie tot nieuwe ontwikkelingen zoals de komst van de omgevingswet (bodemvisie), het intensievere gebruik van de ondergrond, klimaatverandering energietransitie. Deze ontwikkelingen zullen onder de aandacht van de besturen worden gebracht.

d. Ketengericht Milieutoezicht (KMT)
Ketentoezicht heeft als basistaak een duidelijk positie gekregen door het Bor. De bekostiging en taakuitvoering verschilt sterk per gemeente, terwijl het hier om een gezamenlijke bovengemeentelijke basistaak gaat. De uitvoering van deze taak en het overleg daarover met gemeenten zijn sterk in ontwikkeling. Afgesproken is dat de drie diensten samen een projectvoorstel opstellen voor een Brabantbreed ketenproject in de afvalketen.

e. Vergunningverlening
In de afgelopen jaren is er bij veel partijen aandacht gekomen voor het uitvoeringsbeleid vergunningen, denk aan 'ageing', actualisering van vergunningen en meer risicogericht werken en programmeren. In 2018 is in het kader van de provinciale opdracht door de drie diensten een collegiale toets op het thema vergunningverlening uitgevoerd. De aanbevelingen hieruit worden in 2019 door de betreffende toetsclub in een themasessie met de directeuren besproken.

2.2 Samenwerking met de provincie
De provincie is deelnemer in en opdrachtgever van de drie omgevingsdiensten en is een belangrijke gezamenlijke samenwerkingspartner.

a. Implementatie Instrumenteel VTH-kader Omgevingsrecht
In 2018 hebben Provinciale Staten het VTH-kader vastgesteld. Aansluitend hebben projectleiders van de drie omgevingsdiensten in samenwerking met de provincie gezamenlijk een meerjarig implementatieplan opgesteld. Het 3D-overleg is in samenspraak met de provincie akkoord gegaan met dit plan. De implementatie gebeurt themagericht door werkgroepen, waar telkens één dienst de trekker is. Bij de implementatie wordt nadrukkelijk geanticipeerd op de komende Omgevingswet.

b. Collegiale toets Vergunningverlening Provincie
De provincie heeft een 'leveranciersbeoordeling nieuwe stijl' ingevoerd, waarin de directeuren verantwoordelijk zijn voor een collegiale toets. Het thema in 2018 was vergunningverlening, zoals hierboven beschreven bij 2.1.e. In 2019 is het thema de invoering van de omgevingswet.

2.3 Omgevingswet
De invoering van de omgevingswet heeft een grote impact op de werkprocessen en de rol van de omgevingsdiensten. In 2018 hebben de omgevingdiensten gezamenlijk een impactanalyse uitgevoerd, deels met de provincie. Er is een gezamenlijk 10-punten actieplan opgesteld en kennis en ervaringen in pilots met gemeenten worden gedeeld.

3. Inhoudelijke samenwerking
In 2018 zijn vier onderwerpen geprioriteerd. De eerste drie van de onderstaande samenwerkingsprioriteiten vallen samen met de speerpunten van het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht in Noord-Brabant (BPO).

3.1 Veehouderij
In het 3D-overleg zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van projecten, zoals het ITV-project (intensivering toezicht veehouderij, Brabantbreed) geïnitieerd door de provincie in samenwerking met deelnemende gemeenten. Daarnaast zijn onder andere afspraken gemaakt over de uitvoering van het

BPO-speerpunt mestfraude samen met de NVWA. Ook zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van de Natuurbeschermingswet in relatie tot de Wabo.

3.2 Risicorelevante bedrijven
Voor 240 'net-niet-Brzo bedrijven' is een Brabantbreed project opgestart samen met de drie Brabantse veiligheidsregio's en waterschappen. Uitgangspunt is dat bedrijven eigen verantwoordelijkheid dragen voor het beheersen van veiligheids- en milieurisico's.
Er is een tool ontwikkeld om te beoordelen hoe bedrijven dit invullen. Ook is een aangepaste nalevingsstrategie opgesteld.

3.3 Asbestdaken
Vanaf 2014 is er een verbod op asbestdaken groter dan 30 m². Voor Noord-Brabant wordt geraamd dat nog circa 17,5 miljoen m² dakoppervlak gesaneerd moet worden. Er zijn landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal op vele plaatsen samenwerkingsverbanden opgezet, zodat eenieder niet zelf het wiel hoeft uit te vinden en 'open source' gewerkt kan worden.

3.4 Ondermijning
Er is samen met het RIEC en de Taskforce Brabant-Zeeland een projectplan opgesteld. De rol van de omgevingsdiensten betreft vooral de oog-en-oorfunctie.

4. Overige samenwerking

4.1 Arbeidsmarktbeleid
De omgevingsdiensten werken samen om hun positie op de krappe arbeidsmarkt te behouden. Naast gezamenlijke werving, voorlichting op beroepsopleidingen, wordt ook samengewerkt op het terrein van opleiding en bijscholing van vergunningverleners en toezichthouders agrarisch.

4.2 Informatieuitwisseling
Informatietechnologie en digitalisering is een belangrijk strategisch onderwerp voor de 3 omgevingsdiensten. In de samenwerking wordt aangesloten bij het TNO-onderzoek 2018 naar de digitalingsmogelijkheden in de VTH-uitvoering Omgevingsrecht, in opdracht van de provincie. In dit kader worden enkele pilots voorbereid (luchtwassers, buitengebied) en de mogelijkheden tot samenwerking worden in kaart gebracht. Hiertoe zal in 2019 een themasessie in 3D worden georganiseerd.

4.3 Samen Sterk in Brabant (SSiB)
In 2018 is door de drie diensten de SSiB-uitvoering ondergebracht bij de ODBN. Er is nu één Brabantbreed team met zeven boa's buitengebied. Hierdoor is er eenduidige aansturing en worden schaal- en andere efficiencyvoordelen gerealiseerd.
Verder is er een tweejarige impuls (2019-2020) voor extra toezicht in natuurgebieden, met middelen (€ 2,7 mln.) die beschikbaar zijn gesteld door Provinciale Staten.

4.4 Meldkamer
De klachtenmeldingen binnen kantoortijden zijn door de ODZOB, ODBN en de RUD Zeeland ondergebracht bij de OMWB. De samenwerking van deze diensten met het huidige callcenter voor meldingen buiten kantoortijden eindigt op 1 januari 2021. Met de DCMR worden gesprekken gevoerd over de samenwerking vanaf 2021voor de intake van klachten buiten kantoortijden. Daarnaast onderzoeken de diensten de mogelijkheden van een kwalitatieve impuls voor de afhandeling van klachten.

4.5 Samenwerking bestuursrecht en strafrecht
Het is van groot belang dat bij milieuovertredingen volgens de Landelijke Handhavingsstrategie wordt opgetreden. Bij ernstige overtredingen is samenwerking met OM en politie belangrijk. Landelijk is voor OM, politie en omgevingsdiensten een convenant gegevensuitwisseling opgesteld om de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen bestuurs- en strafrecht goed en rechtmatig te laten

verlopen. In themabijeenkomsten is dit in de Algemene Besturen van de omgevingsdiensten aan de orde gesteld. In de rondetafelconferentie van januari 2018 zijn over de samenwerking tussen de Brabantse Omgevingsdiensten, politie, OM, Provincie, Waterschappen en vertegenwoordigers van kringen van gemeentesecretarissen afspraken gemaakt, die in 2018-2019 verder worden uitgewerkt. In dit kader is een overlegstructuur ontwikkeld die in 2019 wordt geïmplementeerd.

Bijlage 6 Controleverklaring

Building a better working world

Openbaarmaking van controleverklaringen

1 Condities

De machtiging om de controleverklaring openbaar te maken wordt gegeven onder de volgende condities:

- Indien na het verlenen van deze machtiging feiten en omstandigheden bekend worden die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept, is nader overleg met de accountant noodzakelijk.
- De machtiging heeft betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het ten behoeve van de algemene vergadering uit te brengen verslag, waarin ook de opgemaakte jaarrekening wordt opgenomen.
- De machtiging heeft ook betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het bij het handelsregister te deponeren verslag, mits de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt.
- De voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening waarin op grond van artikel 2:397 BW vereenvoudigingen zijn aangebracht, dient te zijn ontleend aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening. Een concept van deze voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening dient aan ons ter inzage te worden gegeven.
- De controleverklaring kan ook worden toegevoegd indien de jaarrekening op elektronische wijze, bijvoorbeeld op internet, wordt openbaar gemaakt. Deze jaarrekening dient de volledige jaarrekening te zijn en deze dient goed te zijn afgescheiden van andere gelijktijdig elektronisch openbaar gemaakte informatie.
- Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is voor het opnemen van de controleverklaring daarbij opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2 Toelichting op de condities

2.1 Raad van commissarissen en raad van bestuur

De accountant zendt zijn controleverklaring doorgaans aan de raad van commissarissen en de raad van bestuur. Dit is in overeenstemming met Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) dat in artikel 393 onder meer zegt: "De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring". "De accountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en aan het bestuur."

2.2 Algemene vergadering

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan na uitdrukkelijke toestemming van de accountant. In dit kader wordt onder openbaarmaking verstaan het beschikbaar stellen voor het publiek, dan wel aan een zodanige kring van personen dat deze met het publiek gelijk is te stellen. Verspreiding onder aandeelhouders c.q. leden valt ook onder dit begrip openbaar maken, zodat voor het opnemen van de controleverklaring in het verslag dat aan de algemene vergadering wordt uitgebracht machtiging van de accountant nodig is.

2.3 Controleverklaring plus verantwoording

De machtiging heeft betrekking op publicatie in het verslag waarin tevens is opgenomen de jaarrekening waarop de controleverklaring betrekking heeft. Deze conditie stoelt op de beroepsregels die zeggen dat het de accountant verboden is toestemming te geven tot openbaarmaking van zijn verklaring anders dan tezamen met de verantwoording waarop die verklaring betrekking heeft. De accountant zal ook altijd de overige inhoud van het verslag willen zien, omdat het hem niet toegestaan is toestemming tot openbaarmaking van zijn verklaring te verlenen indien door de inhoud van de gezamenlijk openbaar gemaakte stukken een onjuiste indruk omtrent de betekenis van de jaarrekening wordt gewekt.

2.4 Gebeurtenissen tussen datum controleverklaring en algemene vergadering

Aandacht dient geschonken te worden aan het feit dat zich tussen de datum van de controleverklaring en de datum van de algemene vergadering waarin omtrent de vaststelling van de jaarrekening wordt beslist, feiten of omstandigheden kunnen voordoen die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept. De accountant dient namelijk op grond van COS 560 controlewerkzaamheden te verrichten die er op gericht zijn toereikende controle-informatie te verkrijgen dat alle gebeurtenissen voor de datum van de controleverklaring die aanpassing van of vermelding in de jaarrekening vereisen, zijn gesignaleerd.

Indien de accountant gebeurtenissen ter kennis komen, die van materiële betekenis kunnen zijn voor de jaarrekening, dient de accountant te overwegen of die gebeurtenissen juist zijn verwerkt en toereikend zijn vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Als de accountant tussen de datum van de controleverklaring en de datum dat de jaarrekening openbaar wordt gemaakt, kennis neemt van een feit dat de jaarrekening materieel zou kunnen beïnvloeden, dient de accountant te beoordelen of de jaarrekening moet worden gewijzigd, de kwestie te bespreken met de leiding en te handelen zoals op grond van de omstandigheden noodzakelijk is.

2.5 Handelsregister

De jaarrekening wordt (bij onder titel 9 BW2 vallende rechtspersonen samen met het jaarverslag en de overige gegevens) overgelegd aan de algemene vergadering. De algemene vergadering beslist over de vaststelling van de jaarrekening. Pas na de vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering is sprake van een vennootschappelijke jaarrekening. Deze jaarrekening zal in de regel in ongewijzigde vorm worden vastgesteld. Aan de vennootschappelijke jaarrekening moet als onderdeel van de overige gegevens de controleverklaring worden toegevoegd. De tekst hiervan is normaal gesproken identiek aan de eerder afgelegde controleverklaring. Het is de vennootschappelijke jaarrekening die samen met het jaarverslag en de overige gegevens bij het handelsregister wordt openbaar gemaakt. Onder de overige gegevens behoort dan te zijn opgenomen de controleverklaring die behoort bij de volledige jaarrekening. Indien de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt, kan de controleverklaring worden toegevoegd aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening en bij tijdige deponering van het verslag ten kantore van het handelsregister als onderdeel van dit verslag worden openbaar gemaakt.

2.6 Openbaarmaking op andere wijze

De jaarrekening kan ook worden openbaar gemaakt op andere wijze dan door deponering bij het handelsregister. De controleverklaring kan ook dan worden toegevoegd, mits het gaat om openbaarmaking van de volledige jaarrekening. Indien een deel van een jaarrekening dan wel een verkorte jaarrekening openbaar wordt gemaakt, is het niet toegestaan dat daarbij enigerlei door de accountant gegeven mededeling wordt openbaar gemaakt, tenzij:

a. hij tot het oordeel is gekomen dat in de gegeven omstandigheden het desbetreffende stuk toereikend is; of
b. op grond van wettelijke voorschriften met openbaarmaking van het desbetreffende stuk kan worden volstaan.

Indien niet de volledige jaarrekening wordt openbaar gemaakt, is nader overleg met de accountant noodzakelijk. Bij het opnemen van de jaarrekening en de controleverklaring op internet dient gewaarborgd te worden dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. De scheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat.

2.7 Opnemen in een ander stuk

Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is sprake van een nieuwe openbaarmaking en is opnieuw toestemming van de accountant nodig. Een voorbeeld van deze situatie is de publicatie van een emissieprospectus met daarin opgenomen de jaarrekening, nadat dezelfde jaarrekening tezamen met de andere jaarstukken is gedeponeerd bij het handelsregister. Voor elke nieuwe openbaarmaking is dus opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2.8 Gebeurtenissen na de algemene vergadering

Indien na de vaststelling van de jaarrekening feiten en omstandigheden bekend zijn geworden waardoor de jaarrekening niet langer het wettelijk vereiste inzicht geeft, moet niettemin de bij de vastgestelde jaarrekening afgegeven controleverklaring worden gehandhaafd, evenals de bij het handelsregister neergelegde controleverklaring. In dat geval dient de rechtspersoon over deze feiten en omstandigheden een mededeling bij het handelsregister te deponeren, voorzien van een controleverklaring. Ook in deze situatie is nader overleg met de accountant noodzakelijk.